

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА
ШЕВЧЕНКА**

**ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра міжнародної економіки**

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

**МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ В СФЕРІ
ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ**

Студентки 2 року заочної форми навчання
спеціальності 051 «Економіка»
освітньо-професійної програми
«Міжнародна економіка»
Косенок Світлани Андріївни

Науковий керівник:
канд. екон. наук, доцент
Софіщенко Ірина Ярославівна

Засвідчую, що в цій дипломній
роботі немає запозичень із праць
інших авторів без відповідних посилань

Студентка

Роботу допущено до захисту перед Екзаменаційною комісією рішенням
кафедри міжнародної економіки від «26» квітня 2023 р., протокол № 2.

В.о. завідувача кафедри _____ д-р екон. наук, проф. **Володимир ВІРЧЕНКО**

Київ – 2023 р.

РЕФЕРАТ

Дипломна робота містить 93 сторінки, 20 таблиць, 2 рисунків, список літератури з 84 найменувань, 5 додатків.

Назва дипломної роботи: «Міжнародне співробітництво України в сфері фінансового моніторингу»

Об'єктом дослідження виступає міжнародне співробітництво в сфері контролю за міжнародним рухом капіталу.

Предметом дослідження є організаційні форми та механізми налагодження міжнародної співпраці в сфері контролю за міжнародним рухом капіталу.

Мета дипломної роботи полягає в узагальненні теоретичних підходів до аналізу міжнародного співробітництва в сфері контролю за рухом капіталу та розроблення заходів щодо підвищення його ефективності з метою забезпечення стабільності національної фінансової системи.

За результатами дослідження сформульовані такі основні завдання:

- узагальнити теоретичні основи дослідження міжнародного співробітництва в сфері контролю за рухом капіталу;
- вдосконалити понятійний апарат предмету дослідження;
- узагальнити економіко-організаційні форми міжнародної співпраці в сфері контролю за рухом капіталу та методи оцінки їх ефективності;
- виявити особливості сучасних процесів розвитку міжнародної взаємодії щодо фінансового моніторингу;
- визначити основні фактори, які впливають на розвиток міжнародної взаємодії щодо фінансового нагляду;
- визначити проблеми розвитку фінансового моніторингу в Україні за умов поглиблення міжнародної фінансової інтеграції;

- розробити заходи удосконалення імплементації міжнародних стандартів фінансового моніторингу за умов поглиблення інтернаціоналізації національної фінансової системи;

- оцінити ефективність запропонованих заходів.

Одержані результати можуть бути використані у розробці та впровадженні навчальних програм та ініціатив з розбудови потенціалу для персоналу, який займається фінансовим моніторингом в Україні за допомогою міжнародної співпраці. Дослідження може допомогти вдосконалити існуючі механізми або створити нові рамки для підвищення ефективності боротьби з фінансовими злочинами.

Рік виконання дипломної роботи 2023.

Рік захисту дипломної роботи 2023.

ABSTRACT

The thesis contains 93 pages, 20 tables, 2 figures, a bibliography of 84 titles, 5 appendices.

The title of the thesis: "International cooperation of Ukraine in the field of financial monitoring"

The object of the study is international cooperation in the field of control over the international movement of capital.

The subject of the study is the organizational forms and mechanisms of establishing international cooperation in the field of control over the international movement of capital.

The purpose of the thesis is to generalize theoretical approaches to the analysis of international cooperation in the field of capital control and to develop measures to increase its effectiveness in order to ensure the stability of the national financial system.

Based on the results of the study, the following main tasks were formulated:

- to generalize the theoretical foundations of the study of international cooperation in the field of control over the movement of capital;
- to improve the conceptual apparatus of the research subject;
- generalize the economic and organizational forms of international cooperation in the field of control over the movement of capital and methods of assessing their effectiveness;
- to reveal the features of modern processes of development of international cooperation regarding financial monitoring;
- to determine the main factors that influence the development of international cooperation regarding financial supervision;
- to determine the problems of the development of financial monitoring in Ukraine under the conditions of deepening international financial integration;

- develop measures to improve the implementation of international financial monitoring standards under the conditions of deepening the internationalization of the national financial system;

- evaluate the effectiveness of the proposed measures.

The obtained results can be used in the development and implementation of training programs and capacity-building initiatives for personnel engaged in financial monitoring in Ukraine with the help of international cooperation. Research can help improve existing mechanisms or create new frameworks to improve the effectiveness of the fight against financial crimes.

The year of completion of the thesis is 2023.

The year of thesis defense is 2023.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В СФЕРІ КОНТРОЛЮ ЗА РУХОМ КАПІТАЛУ.....	6
1.1. Сутність міжнародного фінансового моніторингу як форми міжнародного контролю за рухом капіталу за умов фінансової глобалізації.....	6
1.2. Економіко-організаційні форми міжнародної співпраці в сфері контролю за рухом капіталу.....	15
1.3. Методи оцінки ефективності міжнародної співпраці щодо контролю за рухом капіталу.....	24
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ПРОЦЕСІВ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ЩОДО ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ.....	34
2.1. Основні фактори розвитку процесів міжнародної взаємодії щодо фінансового нагляду.....	34
2.2. Організаційні особливості співпраці в сфері міжнародного фінансового моніторингу зарубіжних країн.....	52
2.3. Особливості розвитку фінансового моніторингу в Україні за умов поглиблення міжнародної фінансової інтеграції.....	63
РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА ЗАХОДІВ УДОСКОНАЛЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦІ В СФЕРІ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ	80
3.1. Міжнародні проекти з організаціями в сфері уніфікації фінансового моніторингу.....	80
3.2. Міжнародні проекти нагляду.....	87
ВИСНОВКИ.....	96
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	100

ВСТУП

Актуальність теми. Фінансовий моніторинг є ключовим елементом у боротьбі з відмиванням грошей, фінансуванням тероризму та іншими формами фінансових злочинів, які становлять загрозу національній та міжнародній безпеці. Україна, як і багато інших країн, піддається цим ризикам і потребує ефективних механізмів боротьби з ними. У сучасному глобалізованому світі фінансові злочини часто включають транскордонні транзакції та міжнародні мережі. Тому міжнародна співпраця має важливе значення для забезпечення ефективного виявлення, розслідування та кримінального переслідування фінансових злочинів. Протягом багатьох років міжнародні організації, такі як Група розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF), відносять Україну до країн високого ризику щодо відмивання грошей і фінансування тероризму. Тож за останні роки Україна доклала значних зусиль для вдосконалення системи фінансового моніторингу та співпраці з міжнародними партнерами в цій сфері. Це включало ухвалення нових законів і нормативних актів, створення нового підрозділу фінансової розвідки та посилення співпраці з міжнародними організаціями, такими як FATF та Егмонтська група підрозділів фінансової розвідки. Співпраця України з міжнародними організаціями допомогла вдосконалити її систему фінансового моніторингу та привести її практику у відповідність з міжнародними стандартами. Ця співпраця також сприяла обміну інформацією та розвідданими з іншими країнами, що призвело до підвищення ефективності виявлення та запобігання фінансовим злочинам. Таким чином, міжнародна співпраця має важливе значення для того, щоб Україна могла ефективно брати участь у світовій фінансовій системі та відповідати міжнародним стандартам.

Аналіз наукових досліджень і публікацій. Наукові дослідження поняття, видів та методів диверсифікації діяльності проводились вітчизняними та іноземними дослідниками в напрямках фінансового

моніторингу, фінансів та зовнішньоекономічної діяльності. Аспекти процесу диверсифікації вивчались у працях Софіщенко І.Я., Клименко А. О., Кузнецової Н. В., Паско О., Довгань Ж., Берізко В. М., Бірюкової І. Г., Воронової Л. К., Гаврилишина А. П., інших.

Об'єкт дослідження. Міжнародне співробітництво в сфері контролю за міжнародним рухом капіталу.

Предмет дослідження. Організаційні форми та механізми налагодження міжнародної співпраці в сфері контролю за міжнародним рухом капіталу.

Метою роботи є узагальнення теоретичних підходів до аналізу міжнародного співробітництва в сфері контролю за рухом капіталу та розроблення заходів щодо підвищення його ефективності з метою забезпечення стабільності національної фінансової системи. Відповідно до мети було визначено та вирішено такі **основні завдання**:

- узагальнити теоретичні основи дослідження міжнародного співробітництва в сфері контролю за рухом капіталу;
- вдосконалити понятійний апарат предмету дослідження;
- узагальнити економіко-організаційні форми міжнародної співпраці в сфері контролю за рухом капіталу та методи оцінки їх ефективності;
- виявити особливості сучасних процесів розвитку міжнародної взаємодії щодо фінансового моніторингу;
- визначити основні фактори, які впливають на розвиток міжнародної взаємодії щодо фінансового нагляду;
- визначити проблеми розвитку фінансового моніторингу в Україні за умов поглиблення міжнародної фінансової інтеграції;
- розробити заходи удосконалення імплементації міжнародних стандартів фінансового моніторингу за умов поглиблення інтернаціоналізації національної фінансової системи;
- оцінити ефективність запропонованих заходів.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети використано наступні методи наукового пізнання: якісного аналізу та синтезу – для уточнення змісту категорій та формування авторської категорії; економіко-статистичні – для аналізу ефективності співробітництва в сфері фінансового моніторингу; експертних оцінок – для формування міжнародного проекту щодо покращення системи фінансового нагляду. У дослідженні використовуються системний та логічний аналіз, формалізація, системно-структурний метод дослідження тощо.

Практичне значення отриманих результатів може бути вагомим у кількох аспектах. Дослідження надає рекомендації щодо вдосконалення законодавчої та інституційної бази фінансового моніторингу в Україні, що може підвищити ефективність системи виявлення та запобігання фінансовим злочинам. Дослідження виявляє виклики та перешкоди міжнародній співпраці у сфері фінансового моніторингу в Україні, такі як брак досвіду та ресурсів. Крім цього, пропонуються рекомендації щодо вдосконалення механізмів та інструментів для обміну інформацією з іншими країнами та міжнародними організаціями, що може призвести до більш ефективного міжнародного співробітництва у боротьбі з фінансовими злочинами.

Загалом, практична значущість отриманих результатів може призвести до створення більш дієвої та ефективної системи фінансового моніторингу в Україні, що може сприяти економічному розвитку країни та посиленню своєї міжнародної репутації.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В СФЕРІ КОНТРОЛЮ ЗА РУХОМ КАПІТАЛУ

1.1. Сутність міжнародного фінансового моніторингу як форми міжнародного контролю за рухом капіталу за умов фінансової глобалізації

Контроль за рухом капіталу є найважливішою складовою сучасної національної політики щодо забезпечення стабільності національної фінансової сфери. Потоки капіталу стосуються руху коштів через кордони, включаючи інвестиції, позики та перекази валюти. Хоча потоки капіталу можуть принести такі переваги, як інвестиції та економічне зростання, вони також можуть спричинити нестабільність і вразливість фінансової системи.

Існують загрози фінансової глобалізації для національної економіки, як, наприклад, вразливість до зовнішніх потрясінь. Фінансова глобалізація може наражати національну економіку на зовнішні потрясіння, такі як фінансові кризи в інших країнах або зміни глобальних економічних умов.

Іншою загрозою є нестабільність потоків капіталу. Потоки капіталу можуть бути нестабільними та непередбачуваними, що може призвести до раптових змін обмінних курсів, процентних ставок і цін на активи.

Також існує загроза нерівності. Фінансова глобалізація може посилити нерівність усередині та між країнами, оскільки ті, хто має доступ до капіталу, можуть отримати більше вигоди, ніж ті, хто його не має.

Крім цього, є ризик фінансового зараження. Фінансова глобалізація може збільшити ризик фінансового зараження, коли проблеми у фінансовій системі однієї країни поширюються на інші.

За умов фінансової глобалізації для вирішення завдань контролю за рухом капіталу всім країнам світової економіки необхідне міжнародне співробітництво.

Міжнародне співробітництво також можна розглядати як форму міжнародного контролю над рухом капіталу.

У сучасній вітчизняній та зарубіжній літературі відсутній уніфікований підхід до розуміння міжнародного співробітництва. Фахівці пропонують різноманітні підходи до визначення його сутнісних характеристик. Складемо таблицю структури поняття “міжнародне співробітництво”, в якій спробуємо розкласти наявні визначення на 3 компоненти (див. табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Структура поняття “Міжнародне співробітництво” в підходах різних авторів та офіційних документах.

№	Автор, рік, вид наукової праці \ поняття	Суть явища	Зміст явища	Результат явища
1	ООН. Конвенція по боротьбі з опустелюванням. [1]	«Відносини співпраці	На рівні країни це означає співпрацю під керівництвом уряду з національними зацікавленими сторонами та зовнішніми партнерами (включно з міжнародними агентствами розвитку) у розробці, реалізації та моніторингу власної стратегії розвитку країни. кроків щодо досягнення стратегічних цілей.»	Досягнення спільних цілей шляхом взаємного розподілу праці.

2	GEMET/ ODE [2]	«Співпраця	між урядами, підприємствами чи окремими особами, в рамках якої досягається згода працювати разом над схожими цілями чи стратегіями, зокрема в дослідженнях або встановленні промислових стандартів.»	-
3	The Swiss Centre of Competence for International Cooperation [3]	«Незвичайний сектор	який є багатограним і динамічним»	-
4	Паско О. [4]	«Універсальний спосіб взаємодії	між двома чи більше країнами, заснований на обміні результатами досліджень, виробництва, комерції, захисту інвестицій і промислових наука.»	-
5	Ю. Дененберг, К. Сурніна [5]	«Процедура	узгодження різних політик у сферах виробництва, досліджень, торгівлі тощо між двома чи більше країнами. Це об'єднання різних націй у питаннях соціальних, економічних, технологічних, культурних та прав людини.»	-

Джерело: складено автором на основі [1, 2, 3, 4, 5]

Тож, міжнародна співпраця - це вид міжнародних економічних відносин, який передбачає узгоджену діяльність, при якій працюючи разом, країни можуть вирішувати спільні проблеми та задовольняти національні інтереси як учасники міжнародної економіки.

Завдяки міжнародному співробітництву країни можуть розробити спільні стандарти та правила для фінансових операцій і координувати свої зусилля щодо їх дотримання. Це може допомогти зменшити ризик фінансових криз і сприяти стабільності світової фінансової системи.

Тепер детальніше розглянемо та складемо таблицю структури поняття “Фінансовий моніторинг” (див. табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Структура поняття “Фінансовий моніторинг” в підходах різних авторів та офіційних документах.

№	Автор, рік, вид наукової праці \ поняття	Суть явища	Зміст явища	Результат явища
1	Закон України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” [6]	«Сукупність заходів	що вживаються суб’єктами фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії, що включають проведення державного фінансового моніторингу та первинного фінансового моніторингу.»	-
2	Ю. Дененберг, К. Сурніна [5]	«Діяльність організацій	які здійснюють фінансові операції, щодо виявлення дій, які потребують обов’язкового контролю, або дій, пов’язаних з	-

			відмиванням (легалізацією) доходів, одержаних злочинним шляхом. Моніторинг різноманітних фінансових операцій.»	
3	К. Ворожбитова [7]	«Діяльність уповноважених суб'єктів	щодо виявлення доходів, отриманих незаконним шляхом.»	-
4	А.Клименко [8]	«Особлива форма фінансового контролю	яка здійснюється уповноваженими державними органами у сфері фінансового контролю та суб'єктами первинного фінансового моніторингу.»	виявлення операцій, пов'язаних з легалізацією доходів, здобутих злочинним шляхом.
5	Л.Воронова [9]	«Особлива форма фінансового контролю	як окремий інститут фінансового права, що передбачає управління фінансами, яке містить усі елементи механізму фінансового контролю у їх зовнішньому вияві.»	
6	А.Гаврилишин [10]	«Сукупність заходів суб'єктів фінансового моніторингу	з метою виявлення, аналізу та перевірки інформації про фінансові операції.	щодо віднесення їх до таких, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів незаконного походження з

				наступним переданням їх правоохоронним органам.»
7	Б. Сюркало [11]	«Складова системи фінансового планування банку	на основі якої формується єдина база даних планування діяльності при безперервному зборі, систематизації та обробці інформації.»	
8	Ж. Довгань [12]	«Система	яка включає сукупність елементів, що взаємодіють і перебувають під дією внутрішніх і зовнішніх факторів. яка охоплює спостереження за рівнем стійкості банку, аналіз, оцінку і прогнозування стійкості на довгострокову перспективу.»	
9	Г. Бірюков [13]	«Система	постійного спостереження за найважливішими поточними результатами фінансової діяльності підприємства в умовах постійно змінної кон'юнктури фінансового ринку.»	

10	В. Берізко [14]	«Сукупність заходів	суб'єктів фінансового моніторингу з метою виявлення, аналізу та перевірки інформації про фінансові операції на предмет віднесення їх до таких, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів незаконного походження.	для передання її правоохоронним органам.»
----	-----------------	---------------------	--	---

Джерело: складено автором на основі [5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14]

Таким чином, ми можемо визначити фінансовий моніторинг як процес відстеження фінансових операцій і діяльності для забезпечення їх відповідності правовим і етичним стандартам. Це часто роблять фінансові установи, регуляторні органи та правоохоронні органи для запобігання та виявлення фінансових злочинів, таких як відмивання грошей, шахрайство та фінансування тероризму.

Кінцевою метою фінансового моніторингу є забезпечення прозорості, підзвітності та дотримання законодавчих та нормативних вимог. Важливо зазначити, що фінансовий моніторинг актуальний не лише для великих фінансових установ, але й для малих підприємств та окремих осіб, які повинні переконатися, що їхня фінансова діяльність є законною та етичною.

На основі проведеної роботи, спробуємо дати власне визначення поняття “Міжнародне співробітництво в сфері фінансового моніторингу”. (див. табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Структура поняття “Міжнародне співробітництво в сфері фінансового моніторингу”

Категорія	Суть явища	Зміст явища	Результат явища
Міжнародне співробітництво в сфері фінансового моніторингу	Заходи узгодженої взаємодії країн	які формуються для досягнення поставлених довгострокових цілей	забезпечення стабільності та цілісності світової фінансової системи.

Джерело: складено автором.

Міжнародний фінансовий моніторинг є найважливішим аспектом міжнародного контролю за рухом капіталу в умовах фінансової глобалізації. Він передбачає нагляд і регулювання транскордонних фінансових операцій, а також відстеження потоків коштів для виявлення потенційних фінансових ризиків або незаконної діяльності, такої як відмивання грошей або фінансування тероризму.

Суть міжнародного фінансового моніторингу полягає в забезпеченні стабільності та цілісності світової фінансової системи. Тому міжнародний фінансовий моніторинг має важливе значення для пом'якшення цих ризиків і забезпечення безпеки та прозорості руху капіталу через кордони. Це передбачає використання різних інструментів і механізмів, таких як фінансові правила, вимоги до звітності та обмін інформацією, для моніторингу та відстеження фінансових операцій і виявлення будь-яких потенційних ризиків або порушень.

Запроваджуючи ефективний міжнародний фінансовий моніторинг, країни можуть співпрацювати, щоб запобігати фінансовим кризам, захищати інвесторів і підтримувати фінансову стабільність у світовій економіці. Це сприяє економічному зростанню, зменшенню бідності та підтримує сталий розвиток у всьому світі. [15]

Виникнення міжнародного фінансового моніторингу в умовах фінансової глобалізації можна пояснити кількома факторами, серед яких:

1. Збільшення транскордонних фінансових потоків. Фінансова глобалізація призвела до значного збільшення транскордонних фінансових потоків, полегшуючи злочинцям переміщення незаконних коштів через кордон. У зв'язку з цим виникає потреба в міжнародній співпраці у сфері фінансового моніторингу з метою виявлення та запобігання фінансовим злочинам, які мають транскордонний характер. [16]

2. Підвищений ризик фінансових злочинів. Фінансова глобалізація також збільшила ризик фінансових злочинів, таких як відмивання грошей, фінансування тероризму та корупція. Ці злочини часто стосуються кількох юрисдикцій і потребують міжнародної співпраці для розслідування та судового переслідування. [17]

3. Глобальні нормативні стандарти: Зростання фінансової глобалізації також призвело до розробки глобальних нормативних стандартів і рамок, таких як рекомендації FATF. Ці стандарти створюють спільну основу для країн, які можуть розвивати свою правову та нормативну базу та посилювати свої можливості фінансового моніторингу. [18]

4. Технологічний прогрес. Завдяки технологічному прогресу злочинцям легше приховувати свою незаконну діяльність, а також фінансовим установам і регуляторним органам легше контролювати фінансові операції. Використання таких технологічних інструментів, як штучний інтелект і машинне навчання, підвищило ефективність заходів фінансового моніторингу. [19]

5. Політична воля. Політична воля щодо боротьби з фінансовими злочинами також відіграла значну роль у появі міжнародного фінансового моніторингу. Багато країн визнають важливість попередження та виявлення фінансових злочинів і готові співпрацювати з іншими країнами для досягнення цієї мети. [20]

Загалом, поява міжнародного фінансового моніторингу в умовах фінансової глобалізації відображає зростаюче визнання важливості прозорості, підзвітності та доброчесності у світовій фінансовій системі.

1.2. Економіко-організаційні форми міжнародної співпраці в сфері контролю за рухом капіталу

Міжнародна співпраця у сфері фінансового моніторингу має важливе значення для боротьби з фінансовими злочинами та захисту цілісності світової фінансової системи.

Фінансові злочини часто мають транснаціональний характер, що ускладнює окремим країнам ефективне розслідування та судове переслідування поодиночі. Міжнародне співробітництво дозволяє країнам обмінюватися інформацією, координувати розслідування, а також заморожувати та повертати активи за кордоном.

Для посилення фінансового моніторингу можна використовувати різні форми міжнародного співробітництва, зокрема:

1) Багатосторонні угоди. Ці угоди є офіційними угодами між кількома країнами, які встановлюють загальну основу для політики контролю над капіталом. Вони призначені для сприяння координації та співпраці між країнами-учасницями з метою підтримки фінансової стабільності та запобігання фінансовим кризам.

У міжнародній економіці створена розгалужена інституційна архітектура, в межах якої налагоджується міжнародна співпраця країн. (див. табл. 1.4).

Таблиця 1.4

Приклади багатосторонніх угод

Назва організації	Дата встановлення	Мета
Міжнародний валютний фонд (МВФ)	1944	Сприяти міжнародній валютній співпраці, сприяти міжнародній торгівлі та сприяти економічному зростанню.
Світова організація торгівлі (СОТ)	1995	Регулювання та сприяння міжнародній торгівлі, включаючи торгівлю фінансовими послугами.
G-20	1999	Стимулювання міжнародної економічної співпраці та координації політики між найбільшими економіками світу.
Рада з фінансової стабільності (FSB)	2009	Сприяти глобальній фінансовій стабільності та зменшити ризик системних фінансових криз.

Джерело: складено автором на основі [21, 22, 23, 24]

Міжнародний валютний фонд (МВФ) є міжнародною організацією, яка сприяє міжнародній валютній співпраці та надає фінансову допомогу країнам, які її потребують. МВФ забезпечує рамки для своїх країн-членів для координації та співпраці щодо політики контролю капіталу з метою підтримки фінансової стабільності. [21]

Світова організація торгівлі (СОТ) є міжнародною організацією, яка сприяє вільній торгівлі між країнами-членами. СОТ забезпечує рамки для країн-членів для ведення переговорів і узгодження торговельної політики, включаючи політику контролю над капіталом, яка впливає на торгівлю. [22]

G-20 — це група з 20 великих економік, які регулярно зустрічаються для обговорення глобальних економічних питань. G-20 є форумом для своїх країн-членів для координації та співпраці щодо політики контролю капіталу з метою підтримки фінансової стабільності та сприяння економічному зростанню. [23]

Рада з фінансової стабільності (FSB) є міжнародною організацією, яка сприяє фінансовій стабільності шляхом координації та нагляду за впровадженням міжнародних фінансових стандартів. FSB забезпечує рамки

для своїх країн-членів для координації та співпраці щодо політики контролю капіталу з метою запобігання фінансовим кризам. [24]

Загалом, багатосторонні угоди створюють платформу для співпраці та координації політики контролю над капіталом для сприяння фінансовій стабільності та запобігання фінансовим кризам. Ці угоди допомагають сприяти міжнародному співробітництву у сфері контролю над капіталом, встановлюючи спільні рамки та керівні принципи для країн-учасниць.

2) Двосторонні угоди. Це офіційні угоди між двома країнами, які встановлюють основу для співпраці та координації політики контролю над капіталом. Ці угоди можуть бути налаштовані відповідно до конкретних потреб двох залучених країн і, як правило, є більш цілеспрямованими та конкретними за обсягом, ніж багатосторонні угоди.

Двосторонні угоди можуть мати різні форми, включаючи торгові угоди, інвестиційні угоди, податкові угоди та угоди про уникнення подвійного оподаткування. Ці угоди, як правило, включають положення, пов'язані з політикою контролю над капіталом, такі як обмеження на переказ коштів або встановлення тарифів чи інших торгових бар'єрів.

Ось декілька прикладів двосторонніх угод у сфері контролю за капіталом. (див. табл. 1.5).

Таблиця 1.5

Приклади двосторонніх угод

Тип договору	Мета
Двостороння інвестиційна угода	Заохочувати інвестиції між двома країнами та захищати права інвесторів.
Угода про уникнення подвійного оподаткування	Уникнення подвійного оподаткування доходу або приросту капіталу, які можуть виникнути в результаті транскордонних операцій.
Угода про вільну торгівлю	Сприяти вільній торгівлі товарами та послугами між двома країнами та усунути торговельні бар'єри.

Джерело: складено автором на основі [25, 26, 27]

Двостороння інвестиційна угода (ВІТ) - це угода між двома країнами, яка сприяє і захищає інвестиції в країнах одна одної. ВІТ зазвичай включають положення, пов'язані з політикою контролю над капіталом, такі як обмеження на переказ коштів або встановлення тарифів чи інших торговельних бар'єрів. [25]

Угода про уникнення подвійного оподаткування (ДТА) - це угода між двома країнами, метою якої є уникнення подвійного оподаткування доходу, отриманого в обох країнах. ДТА зазвичай включають положення, пов'язані з політикою контролю над капіталом, такі як обмеження на переказ коштів або встановлення тарифів чи інших торгових бар'єрів. [26]

Угода про вільну торгівлю (ЗВТ) - це угода між двома країнами, яка сприяє вільній торгівлі між ними. Угоди про вільну торгівлю зазвичай включають положення, пов'язані з політикою контролю над капіталом, такі як обмеження на переказ коштів або встановлення тарифів чи інших торгових бар'єрів. [27]

Тож, двосторонні угоди забезпечують рамки для співпраці та координації країнами політики контролю над капіталом, з більш цілеспрямованою та конкретно спрямованістю, ніж багатосторонні угоди. Ці угоди сприяють розвитку міжнародної співпраці у сфері контролю над капіталом, створюючи рамки для співпраці та координації між двома країнами.

3) Міжнародні організації. Ці організації створюються групами країн для сприяння співпраці та координації з широкого кола питань, включаючи політику контролю над капіталом.

Серед міжнародних організацій, які займаються фінансовими та економічними питаннями, зокрема Міжнародний валютний фонд (МВФ), Світовий банк і Рада фінансової стабільності (FSB). Ці організації забезпечують платформу для спільної роботи країн над питаннями,

пов'язаними з політикою контролю за капіталом, такими як фінансове регулювання, монетарна політика та управління обмінним курсом. [28]

МВФ, наприклад, надає технічну допомогу та консультації країнам щодо політики контролю над капіталом та інших економічних питань. Світовий банк надає фінансування та технічну допомогу країнам для підтримки економічного розвитку та зменшення бідності. FSB відповідає за координацію міжнародних зусиль щодо сприяння фінансовій стабільності, включаючи розробку міжнародних стандартів і найкращих практик політики контролю капіталу. [29]

Інші міжнародні організації, які відіграють певну роль у міжнародному співробітництві щодо політики контролю над капіталом, включають Організацію економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), Групу двадцяти (G20) і Базельський комітет банківського нагляду.

Отже, міжнародні організації забезпечують платформу для співпраці та координації країнами політики щодо контролю над капіталом і відіграють важливу роль у сприянні міжнародній співпраці в цій сфері. Ці організації допомагають встановити загальні стандарти та найкращі практики, а також надають технічну допомогу та підтримку країнам, які прагнуть покращити свою політику контролю над капіталом.

4) Державно-приватні партнерства (ДПП). Це угоди про співпрацю між суб'єктами державного та приватного секторів для спільного фінансування, розробки та експлуатації інфраструктурних проєктів та інших державних послуг.

У контексті контролю за капіталом ДПП можна використовувати для залучення досвіду та ресурсів приватного сектору для підтримки впровадження політики контролю за капіталом. Наприклад, держава може укласти ДПП з приватним підприємством для розробки та експлуатації платіжної системи, яка підтримує впровадження контролю над капіталом.

ДПП також можна використовувати для сприяння транскордонним інвестиціям і потокам капіталу. Наприклад, уряд може укласти ДПП з іноземним інвестором для розробки та експлуатації інфраструктурного проекту з метою залучення іноземних інвестицій та стимулювання економічного зростання.

Таким чином, ДПП можуть надати можливість суб'єктам державного та приватного секторів працювати разом для досягнення спільних цілей, пов'язаних із контролем капіталу. Використовуючи сильні сторони обох секторів, ДПП можуть допомогти вирішити складні проблеми у сфері контролю над капіталом і сприяти міжнародній співпраці та координації.

Одним з прикладів ДПП у сфері контролю капіталу є глобальний інфраструктурний фонд (GIF) - це державно-приватне партнерство під керівництвом Світового банку, метою якого є мобілізація інвестицій приватного сектора в інфраструктурні проекти. Він надає консультативні послуги та технічну допомогу урядам, щоб допомогти їм розробити та структурувати ДПП. [30]

Інший прикладом слугує інфраструктурний консорціум для Африки (ІСА). ІСА є ДПП, створеним для підтримки розвитку інфраструктури в Африці. Він об'єднує установи державного та приватного секторів для розробки та фінансування інфраструктурних проектів по всьому континенту. [31]

А також існує Асоціація глобальних фінансових ринків (GFMA) - це державно-приватне партнерство, яке представляє інтереси світової фінансової індустрії. Він співпрацює з урядами та іншими зацікавленими сторонами, щоб розробити політику та правила, пов'язані з контролем капіталу та іншими фінансовими питаннями. [32]

5) Технологічні рішення. Вони передбачають використання цифрових інструментів і платформ для сприяння співпраці та обміну інформацією між

країнами, установами та особами, залученими до політики контролю над капіталом.

Одним із прикладів технологічного рішення в цій галузі є використання технології блокчейн для підвищення прозорості та безпеки фінансових операцій. Технологія блокчейн — це децентралізована цифрова книга, яка записує транзакції безпечним і прозорим способом, що ускладнює підробку чи маніпулювання фінансовими даними. Ця технологія може бути використана для просування транскордонних фінансових операцій і зменшення витрат, пов'язаних з ними. [33]

Іншим прикладом технологічного рішення у сфері політики контролю над капіталом є використання аналітики даних і штучного інтелекту (AI) для покращення оцінки ризиків і моніторингу фінансових операцій. Ці інструменти можуть допомогти виявити закономірності та аномалії у фінансових даних, дозволяючи регуляторам краще виявляти та запобігати незаконній фінансовій діяльності. [34]

Такі міжнародні організації, як Група розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF), сприяють використанню технологічних рішень у боротьбі з відмиванням грошей і фінансуванню тероризму. FATF розробила керівні принципи та рекомендації щодо використання інструментів цифрової перевірки особи, методологій оцінки ризиків та інших технологічних рішень для підвищення ефективності заходів з протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму. Наприклад, використання інструментів цифрової перевірки особистості досліджується як спосіб підвищення ефективності та безпеки фінансових операцій. Міжнародна торгова палата (ICC) запустила Ініціативу цифрових стандартів, щоб сприяти впровадженню інструментів цифрової перевірки особи та інших цифрових стандартів у міжнародній торгівлі. Ця ініціатива є результатом співпраці державного та приватного секторів, зокрема таких компаній, як Microsoft і Mastercard. [35]

Загалом, технологічні рішення можуть бути важливою формою міжнародного співробітництва у сфері контролю над капіталом, оскільки вони можуть допомогти підвищити ефективність, прозорість і безпеку фінансових операцій за кордоном. Сприяючи використанню цих інструментів і платформ, країни та інституції можуть працювати разом, щоб краще протистояти викликам фінансової глобалізації та сприяти сталому економічному розвитку.

Таким чином, існують різні форми міжнародного співробітництва, які можна використовувати для посилення фінансового моніторингу та боротьби з фінансовими злочинами. Ефективна співпраця потребує участі та співпраці урядів, міжнародних організацій, приватного сектору та технологічних новаторів.

Узагальнення форм міжнародного співробітництва у сфері фінансового моніторингу є темою, яка цікавить різних науковців та дослідників із різних галузей економіки, права, політології та міжнародних відносин. Думки науковців на цю тему неоднакові, точаться дискусії щодо ефективності існуючих форм співпраці та необхідності їх реформування.

Міжнародний валютний фонд (МВФ) є активним прихильником міжнародного співробітництва у сфері фінансового моніторингу. У своїй доповіді «Боротьба з відмиванням грошей і фінансуванням тероризму: комплексний підхід», МВФ зазначає, що ефективний фінансовий моніторинг вимагає співпраці між національними органами влади, міжнародними організаціями та приватним сектором. МВФ створив різні механізми для міжнародного співробітництва, включаючи Групу розробки фінансових заходів протидії відмиванню грошей (FATF), метою якої є боротьба з відмиванням грошей і фінансуванням тероризму. Однак деякі вчені критикують вузьку спрямованість FATF і закликають до ширшого підходу до фінансового моніторингу. [16, 19]

Деякі вчені стверджують, що існуючі форми міжнародного співробітництва у сфері фінансового моніторингу є неадекватними та потребують реформування. Наприклад, у своїй статті «Глобальна фінансова злочинність: чи адекватні поточні заходи реагування?», опублікованому в *Journal of International Economic Law*, Валсаміс Міцілегас стверджує, що зосередженість FATF на криміналізації відмивання грошей і фінансування тероризму призвела до вузького та фрагментованого підходу до фінансового моніторингу. Міцілегас закликає до ширшого підходу, який враховує інші форми фінансових злочинів і визнає важливість прав людини та громадянських свобод. [36]

Інші вчені висвітлюють проблеми координації міжнародних зусиль у сфері фінансового моніторингу. Наприклад, у своїй статті «Міжнародне співробітництво в боротьбі з відмиванням грошей: проблема ефективності», опублікованій в *Journal of Money Laundering Control*, Марія Белен Олмос Джуппоні та Хуан Карлос Гомес Сабайні стверджують, що відмінності в правових системах, культурних нормах і політичних інтересах можуть перешкоджати ефективній співпраці між країнами. На їхню думку, існує потреба у більшій стандартизації та гармонізації законів і правил для сприяння міжнародній співпраці. [37]

Деякі дослідники також розглядають роль технологій у сприянні міжнародній співпраці у сфері фінансового моніторингу. Наприклад, у своїй статті «Технологія блокчейн для підвищення прозорості та підзвітності в глобальних фінансових системах: огляд останніх тенденцій і майбутніх перспектив», опублікованій в *Journal of Financial Crime*, Ірина Богданова та Деніел Бробі стверджують, що технологію блокчейн можна використовувати для підвищення прозорості та підзвітності фінансових операцій, тим самим покращуючи міжнародну співпрацю у сфері фінансового моніторингу. Однак вони також визнають, що існують технічні та нормативні проблеми, які необхідно вирішити. [38]

Підсумовуючи зазначене, хоча серед науковців і політиків існує згода щодо важливості міжнародної співпраці у сфері фінансового моніторингу, існують також дискусії щодо ефективності поточних форм співпраці та необхідності реформ.

Проблеми координації міжнародних зусиль у цій галузі також визнаються, і деякі дослідники досліджують потенціал технологій для посилення міжнародного співробітництва.

1.3. Методи оцінки ефективності міжнародної співпраці щодо контролю за рухом капіталу

Ефективність міжнародної співпраці в контролі за рухом капіталу можна оцінити на основі кількох факторів, зокрема:

а) Ступінь координації та співпраці між країнами та міжнародними організаціями у впровадженні політики та правил, пов'язаних з потоками капіталу.

б) Ефективність політики та нормативних актів у досягненні намічених цілей, таких як сприяння фінансовій стабільності, запобігання незаконній фінансовій діяльності та підтримка сталого економічного розвитку.

в) Рівень відповідності міжнародним стандартам і угодам, пов'язаним з потоками капіталу, таким як кодекси поведінки МВФ щодо лібералізації рахунку капіталу та стандарти FATF щодо боротьби з відмиванням грошей і фінансуванням тероризму.

г) Вплив політики та нормативних актів на економіку, включаючи їхній вплив на інвестиції, торгівлю, зайнятість та нерівність.

г) Рівень прозорості та підзвітності у впровадженні та забезпеченні виконання політик і правил, пов'язаних з потоками капіталу.

д) Рівень залучення та участі зацікавлених сторін, включаючи уряди, фінансові установи, організації громадянського суспільства та приватний сектор, у розробці та впровадженні політики та нормативних актів, пов'язаних з потоками капіталу.

Загалом, ефективність міжнародного співробітництва в контролі за рухом капіталу залежить від того, наскільки країни та міжнародні організації здатні координувати свої зусилля та впроваджувати ефективну політику та правила, які сприяють фінансовій стабільності, запобігають незаконній фінансовій діяльності та підтримують сталий економічний розвиток. Постійна оцінка та вдосконалення політики та нормативних актів, а також активне залучення зацікавлених сторін є вирішальними для досягнення цих цілей. [39]

Існують різні методи оцінки ефективності міжнародного співробітництва в контролі за рухом капіталу. Ось кілька поширених методів. (див. табл. 1.6).

Таблиця 1.6

Методи оцінки ефективності міжнародного співробітництва в контролі за рухом капіталу

Метод оцінювання	Опис
Оцінка відповідності	Оцінювання чи дотримуються країни міжнародних стандартів і угод щодо контролю за капіталом.
Оцінка ефективності	Вимірювання ефективності міжнародного співробітництва в досягненні поставлених цілей у регулюванні руху капіталу.
Експертні перевірки	Оцінки під керівництвом країни, які оцінюють відповідність та ефективність політики та практики інших країн щодо контролю капіталу.
Опитування та консультації із	Збір відгуків і думок від відповідних зацікавлених сторін, таких як підприємства, інвестори та громадянське суспільство, щодо

зацікавленими сторонами	ефективності міжнародного співробітництва в контролі над капіталом.
Тематичні дослідження	Аналіз конкретних випадків або подій, коли міжнародна співпраця була ефективною або неефективною в регулюванні руху капіталу.

Джерело: складено автором на основі [40, 41, 42, 47, 48]

1. Оцінка відповідності. Вона передбачає перевірку того, наскільки країни та міжнародні організації дотримуються політики та правил, пов'язаних із потоками капіталу, з якими вони погодилися.

Оцінка відповідності може проводитися різними організаціями, такими як міжнародні організації, державні установи та організації громадянського суспільства. Вона, як правило, включає перегляд політики та нормативних актів, що стосуються потоків капіталу, а також практики та поведінки зацікавлених сторін, включаючи уряди, фінансові установи та приватний сектор. Оцінка також може включати збір даних та інформації про потоки капіталу, наприклад, кількість, джерело та призначення потоків капіталу, а також вплив потоків капіталу на економіку.

Ще вона може допомогти визначити сфери, де потрібні вдосконалення політики, нормативних актів і практики, пов'язаної з потоками капіталу. Це також може сприяти підзвітності та прозорості серед зацікавлених сторін, а також сприяти діалогу та співпраці між країнами та міжнародними організаціями у вирішенні питань, пов'язаних з потоками капіталу.

Деякі приклади інструментів та ініціатив оцінки відповідності включають процес взаємної оцінки Групи розробки фінансових заходів, який оцінює дотримання країнами стандартів боротьби з відмиванням грошей і фінансуванням тероризму, а також нагляд і моніторинг потоків капіталу МВФ, який оцінює відповідність країн з кодексами поведінки МВФ щодо лібералізації рахунку капіталу. [40]

2. Оцінка ефективності. Вона передбачає вимірювання впливу політики, нормативних актів і практик, пов'язаних з потоками капіталу, на різні аспекти економіки та суспільства, такі як економічне зростання, фінансова стабільність, зменшення бідності та екологічна стійкість.

Оцінка ефективності, як правило, передбачає збір та аналіз кількісних і якісних даних про результати та вплив політики та нормативних актів, пов'язаних з потоками капіталу, а також процесів і механізмів, за допомогою яких ці політики та нормативні акти реалізуються. Оцінка також може включати порівняння продуктивності різних країн чи регіонів або оцінку ефективності країни чи регіону за певний час.

Вона може допомогти визначити сильні та слабкі сторони політики, нормативних актів і практик, пов'язаних з потоками капіталу, і виділити сфери, де потрібні вдосконалення. Це також може сприяти формуванню політики та прийняттю рішень на основі фактичних даних, а також підтримувати розробку політики та нормативних актів, які сприяють сталому економічному розвитку, фінансовій стабільності та соціальному добробуту.

Деякі приклади інструментів та ініціатив оцінки ефективності включають Оцінку інвестиційної політики та заохочення (IPP) Світового банку, яка оцінює ефективність інвестиційної політики та стратегій заохочення для залучення прямих іноземних інвестицій та підтримки економічного зростання, а також вплив Міжнародної організації праці (МОП). Оцінка рівня соціального захисту, яка оцінює вплив політики соціального захисту на скорочення бідності та соціальну інтеграцію. [41]

3. Експертні перевірки. Ця перевірка передбачає оцінку політики, нормативних актів і практики країни, пов'язаної з потоками капіталу, іншими країнами або міжнародними організаціями, які мають досвід у цій галузі.

Експертні перевірки можуть надати цінну інформацію про ефективність політики країни та нормативних актів, пов'язаних з потоками капіталу, а також визначити сфери, які потрібно покращити. Вони також можуть сприяти зміцненню довіри та співпраці між країнами, просувати передовий досвід і обмін знаннями, а також посилювати підзвітність і прозорість зацікавлених сторін, залучених до потоків капіталу.

Експертні перевірки зазвичай проводяться за допомогою структурованого процесу, який включає перегляд відповідних політик і нормативних актів, інтерв'ю з ключовими зацікавленими сторонами та підготовку звіту з рекомендаціями щодо покращення. Процес перевірки зазвичай проводиться групою експертів з інших країн або міжнародних організацій, які мають досвід у відповідній галузі.

Прикладами процесів експертної оцінки, пов'язаної з потоками капіталу, є Програма оцінки фінансового сектора (FSAP), яку проводить Міжнародний валютний фонд (МВФ), яка оцінює сильні та слабкі сторони політики та нормативних актів у фінансовому секторі країни, а також експертні оцінки конкуренції ОЕСР. «Закон та політика», який оцінює ефективність конкурентної політики та нормативно-правової бази країни. [42]

4. Опитування та консультації із зацікавленими сторонами. Їх можна використовувати для збору відгуків від широкого кола зацікавлених сторін, включаючи політиків, регулятори та фінансові установи. Цей зворотній зв'язок може допомогти визначити сильні та слабкі сторони в реалізації політики контролю за капіталом та інформувати про майбутні розробки політики.

Наведемо приклади деяких опитувань:

а) Опитування Міжнародного валютного фонду (МВФ). МВФ проводить опитування на різні теми, пов'язані з міжнародними фінансовими та монетарними питаннями, включно з потоками капіталу. Ці

опитування допомагають зібрати відгуки зацікавлених сторін про ефективність політики та нормативних актів, пов'язаних з потоками капіталу. [43]

б) Глобальний форум Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) з прозорості та обміну інформацією для цілей оподаткування: Глобальний форум проводить експертні перевірки дотримання країнами міжнародних стандартів прозорості оподаткування та обміну інформацією. Ці огляди включають консультації із зацікавленими сторонами для збору інформації від різних груп, включаючи організації громадянського суспільства та бізнес-асоціації. [44]

в) Опитування Ради з фінансової стабільності (FSB): FSB проводить опитування з низки питань фінансової стабільності, включаючи потоки капіталу. Ці опитування допомагають зібрати відгуки учасників ринку та інших зацікавлених сторін щодо ефективності політики та нормативних актів, пов'язаних з потоками капіталу. [45]

г) Дослідження інвестиційного клімату Світового банку: Світовий банк проводить дослідження інвестиційного клімату в різних країнах. Ці опитування збирають відгуки зацікавлених сторін щодо низки питань, пов'язаних з інвестиціями, включно з потоками капіталу. [46]

г) Опитування Конференції ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД) Рамки інвестиційної політики для сталого розвитку (IPFSD): ЮНКТАД проводить опитування щодо основ інвестиційної політики та практики в різних країнах. Ці опитування допомагають зібрати відгуки зацікавлених сторін про ефективність політики, пов'язаної з інвестиціями та потоками капіталу. [47]

5. Тематичні дослідження. Цей метод передбачає аналіз конкретних випадків співпраці та оцінку їх результатів.

Наприклад, тематичне дослідження може досліджувати ефективність міжнародного співробітництва в контролі відтоку капіталу з певної країни.

У дослідженні розглядатимуться заходи, вжиті різними міжнародними організаціями та країнами для запобігання втечі капіталу, і оцінюватиметься їхній успіх у досягненні цієї мети.

Тематичні дослідження можуть дати цінну інформацію про сильні та слабкі сторони різних підходів до міжнародного співробітництва. Вони також можуть допомогти визначити найкращі практики, які можна застосувати в майбутніх зусиллях щодо співпраці.

Серед найбільш ґрунтовних тематичних досліджень необхідно вказати наступні. «Ефективність міжнародного співробітництва у боротьбі з ухиленням від сплати податків: практичне дослідження Глобального форуму ОЕСР з питань прозорості та обміну інформацією для цілей оподаткування». У цьому тематичному дослідженні розглядається ефективність міжнародної співпраці у боротьбі з ухиленням від сплати податків на прикладі Глобального форуму Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) з питань прозорості та обміну інформацією для цілей оподаткування. Дослідження оцінює успіх Глобального форуму в сприянні міжнародній співпраці та підвищенні прозорості в податкових питаннях. Він аналізує діяльність Форуму, включаючи експертні оцінки, технічну допомогу та розвиток потенціалу, і оцінює їх вплив на дотримання країнами-членами міжнародних податкових стандартів. Дослідження показує, що Глобальний форум був ефективним у сприянні міжнародній співпраці та підвищенні прозорості в податкових питаннях. У ньому зазначається, що процес експертної перевірки допоміг виявити слабкі місця в податкових системах країн-членів і надав рекомендації щодо покращення. Дослідження також підкреслює важливість розвитку потенціалу та технічної допомоги для надання допомоги країнам у здійсненні необхідних реформ. [48]

«Ефективність міжнародного співробітництва у боротьбі з відмиванням грошей: приклад Егмонтської групи». У цьому прикладі

аналізується ефективність міжнародної співпраці у боротьбі з відмиванням грошей на прикладі Егмонтської групи підрозділів фінансової розвідки. У дослідженні аналізується роль Egmont Group у сприянні міжнародній співпраці між підрозділами фінансової розвідки (ПФР) та покращенні обміну інформацією між ними. Він оцінює ефективність діяльності Групи Егмонт, включаючи її навчальні програми, оперативну підтримку та механізми обміну інформацією. Дослідження показує, що Егмонтська група була ефективною у сприянні міжнародній співпраці між ПФР та покращенні обміну інформацією між ними. Він зазначає, що навчальні програми Групи та оперативна підтримка допомогли покращити спроможність країн-членів у боротьбі з відмиванням грошей. Дослідження також підкреслює важливість механізмів обміну інформацією Групи Егмонт, які сприяли обміну розвідданими та допомагали у виявленні та розслідуванні діяльності з відмивання грошей. [49]

«Міжнародне співробітництво у боротьбі з корупцією: приклад Конвенції ООН проти корупції». У цьому прикладі розглядається ефективність міжнародної співпраці у боротьбі з корупцією на прикладі Конвенції ООН проти корупції (UNCAC). У дослідженні аналізується роль UNCAC у сприянні міжнародній співпраці між країнами та покращенні антикорупційних заходів. Він оцінює ефективність діяльності UNCAC, включаючи її положення про запобігання, криміналізацію, повернення активів і міжнародну співпрацю. Дослідження показує, що UNCAC була ефективною у сприянні міжнародному співробітництву та покращенні антикорупційних заходів. У ньому зазначається, що положення Конвенції ООН про боротьбу з протидією інфекціям допомогли створити культуру прозорості та підзвітності в країнах-членах. Дослідження також підкреслює важливість положень Конвенції проти корупції щодо криміналізації, які допомогли забезпечити, щоб корупція розглядалася як серйозне правопорушення, а винні притягувалися до відповідальності за свої дії.

Крім того, у дослідженні зазначається, що положення UNCAC про повернення активів були ефективними у відновленні вкрадених активів і поверненні їх законним власникам. [50]

Загалом, оцінка ефективності міжнародної співпраці в контролі за рухом капіталу потребує низки методів і джерел даних. Регулярно оцінюючи впровадження та ефективність політики та нормативних актів контролю над капіталом, країни та міжнародні організації можуть краще вирішувати виклики фінансової глобалізації та сприяти сталому економічному розвитку.

Висновок до Розділу 1

Поява міжнародного фінансового моніторингу стала відповіддю на умови фінансової глобалізації. Зі зростанням взаємозв'язку фінансових ринків і зростанням важливості транскордонних потоків капіталу виникла потреба в більшій координації та співпраці між країнами для забезпечення фінансової стабільності та пом'якшення ризиків, пов'язаних із нестабільним рухом капіталу.

Існують різні форми міжнародного співробітництва, які можна використовувати для посилення фінансового моніторингу та боротьби з фінансовими злочинами. Ефективна співпраця потребує участі та співпраці урядів, міжнародних організацій, приватного сектору та технологічних новаторів. Ці форми співпраці можуть відбуватися на різних рівнях, включаючи регіональний, двосторонній та багатосторонній. Загалом, економічні та організаційні форми міжнародного співробітництва у сфері контролю над капіталом можуть допомогти сприяти фінансовій стабільності та зменшити ризики, пов'язані з транскордонними потоками капіталу. Працюючи разом, країни можуть координувати політику та регулювання, які сприяють сталому економічному зростанню та фінансовій стабільності.

Існують різні методи оцінки ефективності міжнародного співробітництва в контролі за рухом капіталу, які можуть допомогти визначити сфери, які необхідно покращити, і обґрунтувати майбутні політичні рішення. Оцінюючи вплив політики та нормативних актів, пов'язаних з контролем над капіталом, країни можуть співпрацювати для сприяння фінансовій стабільності та підтримки сталого економічного зростання.

РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ПРОЦЕСІВ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ЩОДО ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

2.1. Основні фактори розвитку процесів міжнародної взаємодії щодо фінансового нагляду

Процеси міжнародного співробітництва щодо фінансового нагляду передбачають співпрацю між країнами, міжнародними організаціями та регуляторними органами для сприяння фінансовій стабільності та пом'якшення ризиків.

На розвиток процесів міжнародного співробітництва щодо фінансового моніторингу впливають різноманітні фактори в багатьох сферах. (див. табл. 2.1).

Таблиця 2.1.

Вагові коефіцієнти впливу факторів макросередовища міжнародної співпраці в сфері фінмоніторингу

№	Фактори	Коефіцієнт вагомості
1.	Економічні	25%
2.	Політико-правові	20%
3.	Науково-технічні	25%
4.	Інституційні	30%
Разом		100%

Джерело: складено автором.

Найвігоміший коефіцієнт впливу факторів макросередовища міжнародного співробітництва у сфері фінансового моніторингу залежатиме від низки факторів, у тому числі від конкретного контексту та цілей міжнародного співробітництва.

Проте, загалом, інституційні чинники є найвагомішим коефіцієнтом впливу у сфері фінансового моніторингу. Це пов'язано з тим, що ефективний фінансовий моніторинг потребує міцної законодавчої та

нормативної бази, а також ефективних інституцій для забезпечення дотримання цих законів та нормативних актів.

Інституційні фактори можуть включати такі речі, як якість правової системи країни, ефективність її органів фінансового регулювання та потужність її правоохоронних органів. Країни зі слабкою інституційною базою, ймовірно, будуть мати проблеми з фінансовим моніторингом і можуть бути більш вразливими до фінансових злочинів.

При цьому економічні, політичні та технологічні чинники також можуть відігравати значну роль у міжнародній співпраці у сфері фінансового моніторингу. Наприклад, такі економічні фактори, як глобальне економічне середовище та рівень фінансової інтеграції, можуть впливати на здатність країн контролювати фінансові потоки. Такі політичні фактори, як політична нестабільність і корупція, також можуть підірвати зусилля по боротьбі з фінансовими злочинами. Технологічні фактори, такі як використання цифрових валют та інших нових фінансових технологій, можуть створити нові проблеми для фінансового моніторингу.

Тож, незважаючи на те, що інституційні фактори, ймовірно, є найбільш значущим коефіцієнтом впливу, важливо враховувати взаємодію всіх цих факторів при розгляді фінансового моніторингу в міжнародному контексті.

Розглянемо економічні фактори макросередовища. (див. табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Попередня таблиця економічних факторів макросередовища

№	Фактор	Загроза/Можливість
1.	Збільшення транскордонних фінансових потоків.	Можливість
2.	Зростання багатонаціональних фінансових установ.	Можливість
3.	Зростання глобальних фінансових ринків.	Можливість
4.	Вплив фінансових криз.	Загроза
5.	Важливість фінансового регулювання для економічного зростання.	Можливість

№	Фактор	Загроза/Можливість
6.	Економічний націоналізм.	Загроза
7.	Відмінності в економічному розвитку.	Загроза

Джерело: складено автором.

Збільшення транскордонних фінансових потоків. У міру того, як фінансові потоки стають все більш глобалізованими, зростає потенціал побічних ефектів і зараження. Це робить більш важливим для країн співпрацювати та координувати фінансовий моніторинг та регулювання для пом'якшення ризиків для фінансової стабільності.

Зростання багатонаціональних фінансових установ. Багатонаціональні фінансові установи працюють у кількох юрисдикціях і підпадають під дію різних режимів регулювання. Це може призвести до регуляторного арбітражу та підірвати фінансову стабільність. Міжнародне співробітництво може допомогти забезпечити, щоб багатонаціональні фінансові установи підпорядковувалися послідовним стандартам нагляду та регулювання.

Зростання глобальних фінансових ринків. Зростання глобальних фінансових ринків призвело до більшої взаємозалежності між фінансовими системами. Це робить більш важливим для країн співпрацювати у сфері фінансового моніторингу та регулювання для забезпечення стабільності світової фінансової системи.

Вплив фінансових криз. Фінансові кризи можуть мати руйнівний вплив на економіку та фінансові системи. Глобальна фінансова криза 2008 року підкреслила необхідність міжнародної співпраці у сфері фінансового моніторингу та регулювання для запобігання майбутнім кризам.

Важливість фінансового регулювання для економічного зростання. Ефективне фінансове регулювання має вирішальне значення для сприяння економічному зростанню та розвитку. Міжнародна співпраця може

допомогти забезпечити ефективне фінансове регулювання та сприяти економічному зростанню.

Економічний націоналізм. Зростаюча тенденція економічного націоналізму, коли країни віддають перевагу своїм внутрішнім економічним інтересам над глобальним співробітництвом, може обмежити готовність країн брати участь у міжнародних ініціативах фінансового моніторингу.

Відмінності в економічному розвитку. Це може створити проблеми для міжнародної співпраці у сфері фінансового моніторингу. Країни, що розвиваються, можуть мати обмежені ресурси для впровадження та дотримання міжнародних фінансових правил, тоді як розвинені країни можуть мати більший вплив на встановлення цих правил.

Тепер зведемо підсумкову таблицю економічних факторів макросередовища. (див. табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Підсумкова таблиця економічних факторів макросередовища

№	Фактор	Експертна оцінка значущості фактору (1-10 балів)	Варіант вирішення проблеми або реалізація можливості
1.	Збільшення транскордонних фінансових потоків.	8	Посилення співпраці та координації фінансового моніторингу та регулювання для пом'якшення ризиків для фінансової стабільності.
2.	Зростання багатонаціональних фінансових установ.	7	Забезпечення того, щоб багатонаціональні фінансові установи підпорядковувалися послідовним стандартам нагляду та регулювання.
3.	Зростання глобальних фінансових ринків.	7	Посилення співпраці у сфері фінансового моніторингу та регулювання для забезпечення стабільності світової фінансової системи.
4.	Вплив фінансових криз.	7	Посилення необхідності міжнародної співпраці у сфері фінансового моніторингу та регулювання для запобігання майбутнім кризам.

5.	Важливість фінансового регулювання для економічного зростання.	9	Міжнародна співпраця може допомогти забезпечити ефективне фінансове регулювання та сприяти економічному зростанню.
6.	Економічний націоналізм.	8	Треба сприяти та заохочувати глобальну співпрацю між країнами для сприяння міжнародному фінансовому моніторингу. Цього можна досягти через міжнародні форуми, угоди та організації, які сприяють співпраці.
7.	Відмінності в економічному розвитку.	9	Розвинуті країни можуть надати підтримку та ресурси країнам, що розвиваються, щоб розширити їхні можливості фінансового моніторингу.

Джерело: складено автором.

Загалом, ці економічні фактори підкреслюють важливість міжнародної співпраці у сфері фінансового моніторингу та регулювання для сприяння фінансовій стабільності, пом'якшення ризиків та підтримки економічного зростання. [51]

Отже, економічні фактори, загалом, пропонують більше можливостей для розвитку процесів міжнародної взаємодії щодо фінансового нагляду.

Тепер визначимо політико-правові фактори макросередовища. (див. табл. 2.4).

Таблиця 2.4.

Попередня таблиця політико-правових факторів макросередовища

№	Фактор	Загроза/Можливість
1.	Міжнародна політична стабільність.	Можливість
2.	Національні інтереси.	Загроза
3.	Регуляторна конкуренція.	Загроза
4.	Геополітичні відносини.	Загроза
5.	Політичне лідерство.	Загроза
6.	Політична воля.	Можливість
7.	Громадський тиск.	Можливість

Джерело: складено автором.

Міжнародна політична стабільність. Вона важлива для створення середовища, яке сприятиме міжнародній співпраці у сфері фінансового моніторингу. Політична нестабільність може підірвати готовність і здатність країн співпрацювати, що призведе до фрагментарних регуляторних підходів і збільшення ризиків для фінансової стабільності.

Національні інтереси. Іноді вони можуть суперечити міжнародній співпраці у сфері фінансового моніторингу. Країни можуть неохоче передавати регуляторні повноваження міжнародним органам або надавати перевагу внутрішнім економічним інтересам над міжнародними проблемами фінансової стабільності.

Регуляторна конкуренція. Вона може виникнути, коли країни приймають різні регуляторні рамки для залучення фінансових установ до своєї юрисдикції. Це може створити невідповідності та прогалини в системі регулювання, що ускладнить забезпечення стабільності світової фінансової системи.

Геополітичні відносини. Вони можуть вплинути на бажання та здатність країн співпрацювати у сфері фінансового моніторингу. Політична напруга та конфлікти можуть підірвати довіру та співпрацю, ускладнюючи розробку та впровадження ефективної нормативно-правової бази.

Політичне лідерство. Воно може відігравати важливу роль у формуванні напрямку та темпів міжнародного співробітництва у сфері фінансового моніторингу. Сильне політичне лідерство може сприяти співпраці та стимулювати прогрес, тоді як слабке лідерство може перешкоджати прогресу та підірвати зусилля щодо співпраці.

Політична воля. Готовність країн співпрацювати та співпрацювати в ініціативах фінансового моніторингу має вирішальне значення для успіху процесів міжнародного співробітництва. Політичну волю можна сприяти дипломатичними зусиллями, міжнародними угодами та стимулами до співпраці.

Громадський тиск. Цей тиск і активність також можуть створити можливості для міжнародної співпраці у сфері фінансового моніторингу. Громадськість може вимагати від урядів і фінансових установ відповідальності за їхні дії та вимагати більшої прозорості та підзвітності фінансових систем.

Тепер зведемо підсумкову таблицю політико-правових факторів макросередовища. (див. табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Підсумкова таблиця політико-правових факторів макросередовища

№	Фактор	Експертна оцінка значущості фактору (1-10балів)	Варіант вирішення проблеми або реалізація можливості
1.	Міжнародна політична стабільність.	9	Стабільна зовнішня політика держави дозволяє країнам ефективно співпрацювати, знижуючи ризики нестабільного регулювання.
2.	Національні інтереси.	6	Сконцентруватися на ефективній співпраці шляхом знаходження компромісу, спільних взаєморозумінь.
3.	Регуляторна конкуренція.	7	Створення міжнародних регуляторних рамок для залучення фінансових установ до своєї юрисдикції.
4.	Геополітичні відносини.	8	Знаходження альтернативні проєкти та країн для співпраці.
5.	Політичне лідерство.	7	Може сприяти співпраці та стимулювати прогрес.
6.	Політична воля.	8	Може сприяти дипломатичними зусиллями, міжнародними угодами та стимулами до співпраці.
7.	Громадський тиск.	7	Може вимагати від урядів і фінансових установ відповідальності за їхні дії та вимагати більшої прозорості та підзвітності фінансових систем.

Джерело: складено автором.

Загалом, ці політичні чинники підкреслюють важливість політичної стабільності, довіри та лідерства у сприянні ефективній міжнародній співпраці у сфері фінансового моніторингу. Вирішення політичних викликів і створення сприятливого середовища для співпраці можуть допомогти зменшити ризики та сприяти фінансовій стабільності. [52]

Отже, політико-правові фактори створюють більше загроз для розвитку процесів міжнародної взаємодії щодо фінансового нагляду.

Тепер визначимо ехнологічні фактори макросередовища. (див. табл. 2.6).

Таблиця 2.6

Попередня таблиця технологічних факторів макросередовища

№	Фактор	Загроза/Можливість
1.	Цифровізація фінансових послуг.	Можливість
2.	Великі дані та аналітика.	Можливість
3.	Кібербезпека.	Можливість
4.	Кіберзагрози.	Загроза
5.	Використання технології блокчейну та криптоактивів.	Можливість
6.	Штучний інтелект і машинне навчання.	Можливість
7.	Відсутність стандартизації.	Загроза

Джерело: складено автором.

Цифровізація фінансових послуг. Зростаюча цифровізація фінансових послуг створює нові виклики для фінансового моніторингу та регулювання. Транзакції, які здійснюються через цифрові платформи, може бути важко відстежувати та регулювати, що полегшує здійснення незаконної діяльності. Міжнародна співпраця необхідна для розробки ефективної нормативно-правової бази, яка зможе адаптуватися до цих технологічних змін.

Великі дані та аналітика. Використання великих даних та аналітики може покращити фінансовий моніторинг, надаючи краще розуміння фінансової діяльності та визначаючи потенційні ризики для фінансової стабільності. Міжнародна співпраця з обміну та аналізу даних може допомогти полегшити використання цих технологій для фінансового моніторингу.

Кібербезпека. Дедалі більша залежність від цифрових технологій у фінансовому секторі створює нові ризики для кібербезпеки. Міжнародне

співробітництво є необхідним для розробки та впровадження ефективних структур кібербезпеки для захисту від кіберзагроз і захисту фінансової стабільності.

Кіберзагрози. Оскільки процеси фінансового моніторингу стають все більш цифровими, зростає ризик кібератак і витоку даних. Це може поставити під загрозу цілісність і точність фінансових даних, що може підірвати ефективність процесів міжнародного співробітництва.

Використання технології блокчейну та криптоактивів. Це створює нові виклики для фінансового моніторингу та регулювання. Міжнародна співпраця необхідна для розробки нормативно-правової бази, яка може вирішити ці проблеми та запобігти використанню цих технологій для незаконної діяльності.

Штучний інтелект і машинне навчання. Їх використання може покращити фінансовий моніторинг шляхом виявлення моделей і аномалій у фінансовій діяльності. Міжнародна співпраця з обміну та аналізу даних може допомогти полегшити використання цих технологій для фінансового моніторингу.

Відсутність стандартизації. Відсутність стандартизованих технологій і форматів даних у різних країнах може ускладнити обмін інформацією та ефективну співпрацю. Це може перешкоджати процесам міжнародної співпраці у сфері фінансового моніторингу.

Тепер зведемо підсумкову таблицю технологічних факторів макросередовища. (див. табл. 2.7).

Таблиця 2.7

Підсумкова таблиця технологічних факторів макросередовища

№	Фактор	Експертна оцінка значущості фактору (1-10балів)	Варіант вирішення проблеми або реалізація можливості

1.	Цифровізація фінансових послуг.	9	Розробка ефективної нормативно-правової бази, яка зможе адаптуватися до нових технологічних змін.
2.	Великі дані та аналітика.	8	Може допомогти полегшити використання цих технологій для фінансового моніторингу.
3.	Кібербезпека.	9	Розробка та впровадження ефективних структур кібербезпеки для захисту від кіберзагроз і захисту фінансової стабільності.
4.	Кіберзагрози.	9	Впровадження безпечних стандартів шифрування, регулярну оцінку вразливості та впровадження найкращих практик безпеки даних.
5.	Використання технології блокчейну та криптоактивів.	7	Розробка нормативно-правової бази, яка може вирішити ці проблеми та запобігти використанню цих технологій для незаконної діяльності.
6.	Штучний інтелект і машинне навчання.	9	Може покращити фінансовий моніторинг шляхом виявлення моделей і аномалій у фінансовій діяльності.
7.	Відеутність стандартизації.	9	Прийняття спільних протоколів для обміну даними та розробку спільних стандартів даних і платформ.

Джерело: складено автором.

Загалом, технологічні фактори підкреслюють необхідність міжнародної співпраці у сфері фінансового моніторингу, щоб йти в ногу з технологічним прогресом і вирішувати нові проблеми та ризики. Ефективна співпраця потребує спільного використання даних, аналізу та нормативно-правової бази, яка може адаптуватися до технологічних змін. [53]

Отже, зокрема, більша частина технологічних факторів пропонують можливості для розвитку процесів міжнародної взаємодії щодо фінансового нагляду.

Ще одними факторами розвитку процесів міжнародної взаємодії щодо фінансового нагляду є інституційні. (див. табл. 2.8).

Таблиця 2.8

Попередня таблиця інституційних факторів макросередовища

№	Фактор	Загроза/Можливість
1.	Міжнародні організації.	Можливість

№	Фактор	Загроза/Можливість
2.	Багатосторонні угоди.	Можливість
3.	Національні регуляторні органи.	Можливість
4.	Організації приватного сектору.	Можливість
5.	Неурядові організації.	Можливість
6.	Відсутність координації.	Загроза
7.	Недостача фінансових і людських ресурсів.	Загроза

Джерело: складено автором.

Міжнародні організації. Міжнародні організації, такі як Міжнародний валютний фонд (МВФ) і Рада фінансової стабільності (FSB), як було зазначено, надають країнам платформу для координації зусиль щодо фінансового регулювання та моніторингу. Ці установи сприяють обміну інформацією, координації політики та розвитку потенціалу, сприяючи більшій міжнародній співпраці у сфері фінансового моніторингу.

Багатосторонні угоди. Як вже зазначалося, багатосторонні угоди, такі як Базельські угоди, встановлюють загальні стандарти та рекомендації щодо фінансового регулювання та моніторингу в різних юрисдикціях. Ці угоди допомагають розширити міжнародну співпрацю та зменшити регулятивний арбітраж.

Національні регуляторні органи. Вони відіграють вирішальну роль у сприянні міжнародній співпраці у сфері фінансового моніторингу. Впроваджуючи загальні нормативні стандарти та беручи участь у міжнародній координації, національні регуляторні органи можуть допомогти забезпечити ефективність глобального фінансового регулювання.

Організації приватного сектору. Банки та фінансові установи, також відіграють певну роль у сприянні міжнародній співпраці у сфері фінансового моніторингу. Обмінюючись інформацією та передовим досвідом, ці організації можуть сприяти більш скоординованому та ефективнішому підходу до фінансового регулювання.

Неурядові організації. Аналітичні центри та організації громадянського суспільства, також можуть сприяти розвитку міжнародного співробітництва у сфері фінансового моніторингу. Проводячи дослідження, надаючи експертні знання та виступаючи за більшу прозорість і підзвітність у фінансовому регулюванні, ці організації можуть сприяти створенню більш ефективних і сталих нормативних рамок.

Відсутність координації. Інституційна фрагментація та відсутність координації між різними установами можуть перешкоджати міжнародній співпраці у сфері фінансового моніторингу. Це може призвести до дублювання зусиль, непослідовної політики та неадекватного обміну інформацією.

Недостача фінансових і людських ресурсів. Брак фінансових і людських ресурсів також може перешкоджати розвитку процесів міжнародного співробітництва у сфері фінансового моніторингу. Це може призвести до браку досвіду, неадекватного фінансування та обмежених технічних можливостей.

Тепер зведемо підсумкову таблицю технологічних факторів макросередовища. (див. табл. 2.9).

Таблиця 2.9

Підсумкова таблиця інституційних факторів макросередовища

№	Фактор	Експертна оцінка значущості фактору (1-10балів)	Варіант вирішення проблеми або реалізація можливості
1.	Міжнародні організації.	9	Сприяють обміну інформацією, координації політики та розвитку потенціалу, сприяючи більшій міжнародній співпраці у сфері фінансового моніторингу.
2.	Багатосторонні угоди.	8	Допомагають розширити міжнародну співпрацю та зменшити регулятивний арбітраж.
3.	Національні регуляторні органи.	9	Можуть допомогти забезпечити ефективність глобального фінансового регулювання.

4.	Організації приватного сектору.	8	Можуть сприяти більш скоординованому та ефективнішому підходу до фінансового регулювання.
5.	Неурядові організації.	8	Проводячи дослідження, надаючи експертні знання та виступаючи за більшу прозорість і підзвітність у фінансовому регулюванні, ці організації можуть сприяти створенню більш ефективних і сталих нормативних рамок.
6.	Відсутність координації.	7	Створення міжвідомчих робочих груп і комітетів, спільних програм навчання та розбудови потенціалу, а також створення механізмів обміну інформацією.
7.	Недостача фінансових і людських ресурсів.	9	Збільшення фінансування, розширення державно-приватного партнерства та мобілізації технічної допомоги від міжнародних організацій.

Джерело: складено автором.

Загалом, інституційні фактори підкреслюють важливість співпраці та координації між різними секторами та юрисдикціями для сприяння ефективній міжнародній співпраці у сфері фінансового моніторингу. Створення потужних інституційних рамок і сприяння більшій прозорості та підзвітності може допомогти забезпечити стабільність і цілісність глобальної фінансової системи. [54]

Тож, зокрема, більша частина інституційних факторів пропонують можливості для розвитку процесів міжнародної взаємодії щодо фінансового нагляду.

Таким чином, розробимо підсумкову таблицю загроз середовища міжнародної співпраці в сфері фінмоніторингу. (див. табл. 2.10).

Таблиця 2.10

Зведена підсумкова таблиця загроз макросередовища міжнародної співпраці в сфері фінмоніторингу

№	Фактор	Експертна оцінка значущості фактору з урахуванням вагового коефіцієнту	Варіант вирішення проблеми
1.	Вплив фінансових криз.	1,75	Посилення необхідності міжнародної співпраці у сфері фінансового моніторингу та регулювання для запобігання майбутнім кризам.
2.	Економічний націоналізм.	2	Треба сприяти та заохочувати глобальну співпрацю між країнами для сприяння міжнародному фінансовому моніторингу. Цього можна досягти через міжнародні форуми, угоди та організації, які сприяють співпраці.
3.	Відмінності в економічному розвитку.	2,25	Розвинуті країни можуть надати підтримку та ресурси країнам, що розвиваються, щоб розширити їхні можливості фінансового моніторингу.
4.	Національні інтереси.	1,2	Забезпечення того, щоб багатонаціональні фінансові установи підпорядковувалися послідовним стандартам нагляду та регулювання.
5.	Регуляторна конкуренція.	1,4	Посилення співпраці у сфері фінансового моніторингу та регулювання для забезпечення стабільності світової фінансової системи.
6.	Геополітичні відносини.	1,6	Посилення необхідності міжнародної співпраці у сфері фінансового моніторингу та регулювання для запобігання майбутнім кризам.
7.	Політичне лідерство.	1,4	Міжнародна співпраця може допомогти забезпечити ефективне фінансове регулювання та сприяти економічному зростанню.
8.	Кіберзагрози.	2,25	Впровадження безпечних стандартів шифрування, регулярну оцінку вразливості та впровадження найкращих практик безпеки даних.
9.	Відсутність стандартизації.	2,25	Прийняття спільних протоколів для обміну даними та розробку спільних стандартів даних і платформ.
10.	Відсутність координації.	2,1	Створення міжвідомчих робочих груп і комітетів, спільних програм навчання та розбудови потенціалу, а також створення механізмів обміну інформацією.

№	Фактор	Експертна оцінка значущості фактору з урахуванням вагового коефіцієнту	Варіант вирішення проблеми
11.	Недостача фінансових і людських ресурсів.	2,7	Збільшення фінансування, розширення державно-приватного партнерства та мобілізації технічної допомоги від міжнародних організацій.
Всього: 20,9			

Джерело: складено автором.

Також розробимо підсумкову таблицю можливостей середовища міжнародної співпраці в сфері фінмоніторингу. (див. табл. 2.11).

Таблиця 2.11

Зведена підсумкова таблиця можливостей середовища міжнародної співпраці в сфері фінмоніторингу

№	Фактор	Експертна оцінка значущості фактору з урахуванням вагового коефіцієнту	Варіант вирішення проблеми
12.	Збільшення транскордонних фінансових потоків.	2	Посилення співпраці та координації фінансового моніторингу та регулювання для пом'якшення ризиків для фінансової стабільності.
13.	Зростання багатонаціональних фінансових установ.	1,75	Забезпечення того, щоб багатонаціональні фінансові установи підпорядковувалися послідовним стандартам нагляду та регулювання.
14.	Зростання глобальних фінансових ринків.	1,75	Посилення співпраці у сфері фінансового моніторингу та регулювання для забезпечення стабільності світової фінансової системи.
15.	Важливість фінансового регулювання для економічного зростання.	2,25	Міжнародна співпраця може допомогти забезпечити ефективне фінансове регулювання та сприяти економічному зростанню.

№	Фактор	Експертна оцінка значущості фактору з урахуванням вагового коефіцієнту	Варіант вирішення проблеми
16.	Міжнародна політична стабільність.	1,8	Стабільна зовнішня політика держави дозволяє країнам ефективно співпрацювати, знижуючи ризики нестабільного регулювання.
17.	Політична воля.	1,6	Може сприяти дипломатичними зусиллями, міжнародними угодами та стимулами до співпраці.
18.	Громадський тиск.	1,4	Може вимагати від урядів і фінансових установ відповідальності за їхні дії та вимагати більшої прозорості та підзвітності фінансових систем.
19.	Цифровізація фінансових послуг.	2,25	Розробка ефективної нормативно-правової бази, яка зможе адаптуватися до нових технологічних змін.
20.	Великі дані та аналітика.	2	Може допомогти полегшити використання цих технологій для фінансового моніторингу.
21.	Кібербезпека.	2,25	Розробка та впровадження ефективних структур кібербезпеки для захисту від кіберзагроз і захисту фінансової стабільності.
22.	Використання технології блокчейну та криптоактивів.	1,75	Розробка нормативно-правової бази, яка може вирішити ці проблеми та запобігти використанню цих технологій для незаконної діяльності.
23.	Штучний інтелект і машинне навчання.	2,25	Може покращити фінансовий моніторинг шляхом виявлення моделей і аномалій у фінансовій діяльності.
24.	Міжнародні організації.	2,7	Сприяють обміну інформацією, координації політики та розвитку потенціалу, сприяючи більшій міжнародній співпраці у сфері фінансового моніторингу.
25.	Багатосторонні угоди.	2,4	Допомагають розширити міжнародну співпрацю та зменшити регулятивний арбітраж.
26.	Національні регуляторні органи.	2,7	Можуть допомогти забезпечити ефективність глобального фінансового регулювання.
27.	Організації приватного сектору.	2,4	Можуть сприяти більш скоординованому та ефективнішому підходу до фінансового регулювання.

№	Фактор	Експертна оцінка значущості фактору з урахуванням вагового коефіцієнту	Варіант вирішення проблеми
28.	Неурядові організації.	2,4	Проводячи дослідження, надаючи експертні знання та виступаючи за більшу прозорість і підзвітність у фінансовому регулюванні, ці організації можуть сприяти створенню більш ефективних і сталих нормативних рамок.
Всього: 34,36			

Джерело: складено автором.

Здійснивши комплексну оцінку ефективності існуючого середовища, порівняємо сукупне значення впливу загроз та можливостей:

$$\sum \text{загроз} = 20,9 \text{ балів} < \sum \text{можливостей} = 34,36 \text{ балів.}$$

Тож, можна сказати, що середовище міжнародної співпраці в сфері фінансового моніторингу має більше варіантів реалізації можливостей, ніж загроз.

Отже, економічні, політичні, технологічні, інституційні фактори підкреслюють складний і взаємопов'язаний характер міжнародного співробітництва у сфері фінансового моніторингу. Ефективна співпраця потребує взаємодії в багатьох сферах і здатності адаптуватися до нових викликів і можливостей. [55]

Фінансовий моніторинг відіграє вирішальну роль у сприянні стабільності та цілісності як національної, так і міжнародної економіки. У сучасних умовах, коли фінансові системи стають все більш складними та взаємопов'язаними, ефективний фінансовий моніторинг важливий як ніколи. [56]

Він є вкрай важливим для національної економіки в сучасних умовах. Фінансові системи стають дедалі складнішими, а фінансові ризики зростають у масштабі та впливі. Ефективний фінансовий моніторинг

допомагає сприяти безпеці та надійності фінансової системи, захищаючи споживачів та інвесторів і сприяючи економічному зростанню.

Фінансовий моніторинг означає процес нагляду за фінансовими установами та ринками з метою виявлення та зменшення ризиків для фінансової системи, забезпечення дотримання законів і нормативних актів, а також виявлення та запобігання фінансовим злочинам, таким як відмивання грошей і фінансування тероризму.

Ефективний фінансовий моніторинг також сприяє довірі до фінансової системи. Споживачі та інвестори повинні мати довіру до фінансової системи, щоб брати участь у фінансовій діяльності, такій як інвестування та запозичення. Фінансовий моніторинг допомагає виявляти та запобігати шахрайству чи неетичній поведінці, сприяючи прозорості та підзвітності у фінансовій системі. [57]

Також фінансовий моніторинг в сучасних умовах є критично важливим й для міжнародної економіки. Фінансові системи стають все більш взаємопов'язаними, і фінансові кризи можуть швидко поширюватися через кордони, маючи значні наслідки для світової економіки. Ефективний фінансовий моніторинг допомагає сприяти фінансовій стабільності, знижувати ризик зараження та запобігати незаконній фінансовій діяльності, такій як відмивання грошей і фінансування тероризму.

Однією з головних переваг міжнародного фінансового моніторингу є те, що він допомагає виявляти та зменшувати ризики на глобальному рівні. Здійснюючи моніторинг світових фінансових установ і ринків, міжнародні регуляторні органи можуть визначити потенційні ризики для міжнародної фінансової системи та вжити відповідних заходів для пом'якшення цих ризиків до того, як вони переростуть у системні кризи. Це допомагає підтримувати фінансову стабільність, що має вирішальне значення для глобального економічного зростання та розвитку. [58]

Крім того, міжнародний фінансовий моніторинг є важливим для виявлення та запобігання міжнародним фінансовим злочинам, таким як відмивання грошей і фінансування тероризму. Ці дії можуть підірвати цілісність світової фінансової системи та мати значний вплив на міжнародну безпеку та стабільність. Відстежуючи фінансові транзакції та запроваджуючи міжнародні правила боротьби з відмиванням грошей і фінансуванням тероризму, міжнародні регулюючі органи можуть допомогти запобігти такій діяльності та сприяти більш безпечній і надійній глобальній економіці. [59]

Таким чином, фінансовий моніторинг має вирішальне значення для сприяння стабільності, цілісності та безпеки як національної, так і міжнародної економіки. Здійснюючи моніторинг фінансових установ і ринків, виявляючи й зменшуючи ризики, а також запобігаючи незаконній фінансовій діяльності, фінансовий моніторинг допомагає підтримувати економічне зростання, захищати споживачів та інвесторів, а також сприяти більшій фінансовій стабільності та безпеці.

2.2. Організаційні особливості співпраці в сфері міжнародного фінансового моніторингу зарубіжних країн

Організація країною міжнародного проекту із впровадження стандартів фінансового моніторингу зазвичай включає кілька етапів, серед яких:

Перший етап полягає у проведенні оцінки потреб для визначення спроможності країни щодо фінансового моніторингу, прогалін і областей для покращення. Ця оцінка передбачає оцінку правової та нормативної бази країни, інституційної спроможності та людських ресурсів.

На основі оцінки потреб країна розробляє план впровадження стандартів фінансового моніторингу. Цей план включає встановлення цілей, часові рамки та кроки дій, а також визначення зацікавлених сторін, залучених до проекту.

Етап реалізації включає введення плану в дію. Це включає розробку та прийняття нових законів і нормативних актів, створення нових інституційних структур і процедур, а також підвищення спроможності фінансових установ та інших зацікавлених сторін дотримуватись стандартів фінансового моніторингу.

На етапі реалізації регулярний моніторинг і оцінка прогресу проекту є важливими для забезпечення досягнення ним поставлених цілей. Для оцінки прогресу та визначення областей для покращення встановлюються індикатори та орієнтири.

На основі результатів діяльності з моніторингу та оцінки країна переглядає та коригує стратегії та заходи проекту. Це може передбачати внесення змін до законів і нормативних актів, удосконалення інституційних структур і процедур, а також підвищення спроможності фінансових установ та інших зацікавлених сторін дотримуватись стандартів фінансового моніторингу.

Останнім етапом є забезпечення сталості проекту. Це включає в себе створення довгострокового плану підтримки та вдосконалення потенціалу фінансового моніторингу в країні, налагодження партнерства та співпраці з іншими країнами та міжнародними організаціями, а також продовження моніторингу та оцінки прогресу проекту з часом. [60]

Міжнародний фінансовий моніторинг іноземних держав, як правило, передбачає участь кількох організацій та установ, які працюють разом для досягнення спільних цілей.

В організації міжнародного проекту країни з впровадження стандартів фінансового моніторингу, як правило, беруть участь багато

зацікавлених сторін, зокрема державні установи, міжнародні організації та фінансові установи. Нижче наведено загальний план того, як можна організувати такий проект:

Урядові установи, відповідальні за впровадження стандартів фінансового моніторингу, можуть включати центральний банк, підрозділ фінансової розвідки, міністерство фінансів та інші відповідні установи. Ці агентства відповідають за розробку та впровадження політики та нормативних актів, пов'язаних з фінансовим моніторингом.

Міжнародні організації, такі як FATF, Світовий банк і МВФ, відіграють вирішальну роль у наданні керівництва та підтримки країнам у впровадженні стандартів фінансового моніторингу. Ці організації забезпечують навчання, технічну допомогу та інші ресурси, щоб допомогти країнам відповідати міжнародним стандартам.

Фінансові установи, включаючи банки, кредитні спілки та інші постачальники фінансових послуг, зобов'язані дотримуватися стандартів фінансового моніторингу. Вони повинні впроваджувати політику та процедури для виявлення підозрілих операцій і повідомлення про них, а також для запобігання відмиванню грошей та іншим фінансовим злочинам.

Залучення зацікавлених сторін, включаючи організації громадянського суспільства, бізнес-асоціації та інші відповідні групи, має вирішальне значення для забезпечення успіху проекту. Зацікавлені сторони можуть надавати відгуки, ділитися інформацією та допомагати створювати підтримку для ініціатив фінансового моніторингу.

Країни повинні створити безпечні мережі обміну інформацією та платформи, які дозволяють спілкуватися в реальному часі та співпрацювати між урядовими установами, міжнародними організаціями та фінансовими установами.

Регулярний моніторинг і оцінка прогресу проекту має вирішальне значення для забезпечення того, що він досягає своїх цілей. Країни повинні

встановити чіткі показники та орієнтири успіху та регулярно переглядати та коригувати свої стратегії на основі результатів діяльності з моніторингу та оцінки. [61]

Підсумовуючи, організація національного міжнародного проекту щодо впровадження стандартів фінансового моніторингу залучає низку зацікавлених сторін і заходів, включаючи урядові установи, міжнародні організації, фінансові установи, залучення зацікавлених сторін, обмін інформацією, моніторинг і оцінку. Ефективна координація та співпраця між цими зацікавленими сторонами мають вирішальне значення для успіху проекту.

Економічна складова організації міжнародного проекту з впровадження стандартів фінансового моніторингу передбачає визначення фінансових витрат на реалізацію проекту та оцінку його потенційного економічного впливу.

Нижче наведено деякі економічні аспекти, які слід враховувати при організації такого проекту:

1. Вартість впровадження. Впровадження стандартів фінансового моніторингу передбачає значні витрати, включаючи розробку нових законів і нормативних актів, створення нових інституційних структур, а також навчання та розбудову потенціалу зацікавлених сторін. Важливо визначити фінансові ресурси, необхідні для реалізації проекту та забезпечити фінансування з внутрішніх та міжнародних джерел.

Існують різні фактори, які впливають на вартість впровадження стандартів фінансового моніторингу. Наприклад, розробка правової та нормативної бази, яка для підтримки стандартів фінансового моніторингу вимагає значних ресурсів, включаючи юридичну експертизу, консультації із зацікавленими сторонами та розробку політики та процедур для забезпечення відповідності міжнародним стандартам.

Іншим фактором є створення нових інституційних структур і процедур, яке для впровадження стандартів фінансового моніторингу вимагає інвестицій в інфраструктуру, включаючи технології, людські ресурси та адміністративну підтримку.

Крім цього, є ще успішне впровадження стандартів фінансового моніторингу, яке потребує навчання та розбудови потенціалу зацікавлених сторін, включаючи фінансові установи, урядовців та інших відповідних учасників.

Також є постійний моніторинг і оцінка прогресу проекту, який є важливими для того, щоб переконатися, що він досягає своїх цілей. Це вимагає інвестицій у збір, аналіз і звітність даних.

І ще одним з факторів є міжнародна співпраця, яка необхідна для ефективного впровадження стандартів фінансового моніторингу, що може передбачати витрати на подорожі, зв'язок та інші витрати.

Тож, щоб управляти витратами на реалізацію, важливо створити комплексний фінансовий план, який визначає необхідні ресурси та окреслює чіткий бюджет проекту. Це може включати забезпечення фінансування з внутрішніх і міжнародних джерел, залучення існуючих ресурсів і визначення пріоритетів діяльності на основі їх вартості та впливу.
[62]

2. Економічні вигоди. Впровадження стандартів фінансового моніторингу може мати значні економічні вигоди, такі як зниження ризику відмивання грошей, фінансування тероризму та інших фінансових злочинів. Ці переваги можуть підвищити репутацію країни, залучити іноземні інвестиції та покращити фінансову стабільність.

Є певні економічні переваги впровадження стандартів фінансового моніторингу. Одним з них є зниження ризику фінансових злочинів. Впровадження стандартів фінансового моніторингу може зменшити ризик фінансових злочинів, таких як відмивання грошей, фінансування тероризму

та інші незаконні дії. Це може підвищити репутацію країни як надійного фінансового центру, залучити іноземні інвестиції та прискорити економічне зростання.

Іншо. Перевагою є покращений доступ до міжнародних фінансових ринків. Впровадження стандартів фінансового моніторингу може покращити доступ країни до міжнародних фінансових ринків шляхом демонстрації відповідності міжнародним стандартам. Це може покращити кредитоспроможність країни, зменшити витрати на запозичення та збільшити доступ до іноземного капіталу.

Крім цього, покращується фінансова стабільність. Впровадження стандартів фінансового моніторингу може підвищити стабільність фінансової системи країни шляхом зменшення ризику фінансових криз і забезпечення безпечної та надійної роботи фінансових установ. Це може підвищити довіру інвесторів і сприяти економічному зростанню.

Ще підвищується рівень прозорості. Запровадження стандартів фінансового моніторингу може підвищити прозорість у фінансовій системі країни, полегшуючи інвесторам розуміння ризиків і можливостей інвестування в країні. Це може покращити репутацію країни та збільшити приплив інвестицій.

А також підвищується ефективність фінансової системи країни, зменшивши трансакційні витрати та підвищивши швидкість і точність фінансових операцій. Це може підвищити конкурентоспроможність країни та прискорити економічне зростання. [63]

3. Витрати, пов'язані з недотриманням стандартів. Недотримання міжнародних стандартів фінансового моніторингу може призвести до серйозних економічних витрат, таких як втрата доступу до міжнародних фінансових ринків, санкції та інші форми економічної ізоляції. Важливо враховувати ці витрати при оцінці економічного впливу проекту.

Одними з таких витрат є шкода репутації. Недотримання стандартів фінансового моніторингу може завдати шкоди репутації країни як надійного фінансового центру, зменшивши іноземні інвестиції та економічне зростання. Це також може завдати шкоди репутації окремих фінансових установ і призвести до втрати клієнтів і частки ринку.

Зменшення доступу до міжнародних фінансових ринків є також витратами, які пов'язані з недотриманням. Недотримання стандартів фінансового моніторингу може зменшити доступ країни до міжнародних фінансових ринків, обмежуючи її здатність отримувати іноземні інвестиції та капітал. Це може збільшити витрати на позики та зменшити економічне зростання.

Іншими витратами є збільшення фінансових злочинів. Недотримання стандартів фінансового моніторингу може збільшити ризик фінансових злочинів, зокрема відмивання грошей, фінансування тероризму та іншої незаконної діяльності. Це може призвести до значних економічних втрат, зашкодити репутації країни та знизити довіру інвесторів.

Існують також регуляторні та юридичні витрати. Невідповідність стандартам фінансового моніторингу може призвести до регулятивних та юридичних витрат, включаючи штрафи, пені та судові витрати. Ці витрати можуть бути значними та вплинути на фінансовий стан окремих установ і фінансової системи країни в цілому.

Крім цього, існують економічні санкції. Недотримання стандартів фінансового моніторингу може призвести до економічних санкцій з боку інших країн або міжнародних організацій, що обмежує доступ країни до міжнародної торгівлі та фінансових потоків. Це може мати значний вплив на економіку та фінансову систему країни. [64]

4. Можливості для економічного розвитку. Впровадження стандартів фінансового моніторингу також може створити можливості для економічного розвитку, наприклад, розробки нових фінансових продуктів і

послуг, зростання фінансового сектору та створення нових робочих місць у фінансовій галузі.

Існують різні можливості економічного розвитку. Наприклад, розвиток галузі фінансових послуг. Впровадження стандартів фінансового моніторингу може створити можливості для розвитку галузі фінансових послуг. Це може призвести до створення нових фінансових установ, інвестиційних фондів та інших фінансових послуг, які можуть сприяти економічному розвитку країни.

Також впровадження цих стандартів може залучити іноземні інвестиції від інвесторів, які потребують стабільного та безпечного фінансового середовища. Це може підвищити довіру до фінансової системи країни та залучити прямі іноземні інвестиції в різні сектори.

Крім цього, це впровадження може стимулювати торгівлю шляхом підвищення прозорості та ефективності фінансових операцій. Це може полегшити підприємствам ведення міжнародної торгівлі, що може призвести до посилення економічного зростання.

Ще впровадження стандартів фінансового моніторингу може створити робочі місця в різних секторах, включаючи індустрію фінансових послуг, відповідність і регулювання. Це може сприяти розвитку кваліфікованої робочої сили, яка може підтримувати економічне зростання.

На додаток, впровадження стандартів може стимулювати інновації в різних секторах. Це може створити можливості для розвитку нових фінансових технологій, послуг і продуктів, які можуть сприяти економічному зростанню. [65]

5. Економічна доцільність. Важливо оцінити економічну доцільність проекту з урахуванням економічних умов країни та наявності фінансових ресурсів. Проект має бути розроблений таким чином, щоб його економічна вигода переважала його витрати, і щоб він був фінансово стійким у довгостроковій перспективі.

Існують деякі фактори, які визначають економічну доцільність проекту. Одним з них є економічна ефективність. Проект має бути економічно ефективним, а витрати на впровадження не повинні перевищувати вигоди. Витрати на проект мають бути розумними та виправданими, а вигоди переважати витрати.

Також країна повинна мати необхідні ресурси, включаючи фінансові, людські та технологічні, для ефективної реалізації проекту. Якщо країна не має необхідних ресурсів, їй може знадобитися залучити зовнішнє фінансування або звернутися за підтримкою до міжнародних організацій.

Проект повинен мати політичну та соціальну підтримку, щоб гарантувати, що він отримує необхідне фінансування та ресурси. Політична та соціальна підтримка може допомогти забезпечити сталість проекту.

Співпраця з міжнародними організаціями та іншими країнами може допомогти зменшити витрати на впровадження та підвищити ефективність проекту. Співпраця також може надати доступ до додаткових ресурсів і досвіду.

Проект повинен забезпечувати прийнятну віддачу від інвестицій. Економічні вигоди від проекту повинні виправдовувати витрати на реалізацію, а проект повинен сприяти економічному зростанню та розвитку країни. [66]

Підсумовуючи, економічна складова організації міжнародного проекту з впровадження стандартів фінансового моніторингу передбачає визначення витрат і вигод від проекту, оцінку економічного впливу невідповідності, визначення можливостей економічного розвитку та забезпечення фінансової спроможності проекту. здійсненням і стійким у довгостроковій перспективі.

Важко сказати, яка країна має «найкращий» фінансовий моніторинг, оскільки різні країни мають різну нормативну базу, системи моніторингу та

ресурси. Однак деякі країни визнані своїми ефективними системами фінансового моніторингу та дотриманням міжнародних стандартів.

Згідно з останніми звітами про взаємну оцінку FATF, наступні країни були визнані такими, що мають найефективніші системи фінансового моніторингу:

1. Сінгапур
2. Японія
3. Сполучені Штати
4. Сполучене Королівство
5. Німеччина

Було встановлено, що ці країни мають комплексну та ефективну нормативно-правову базу, потужні системи моніторингу та нагляду, а також високий рівень дотримання міжнародних стандартів. Однак важливо зазначити, що системи фінансового моніторингу постійно розвиваються, і ефективність системи країни може змінюватися з часом залежно від різних факторів. [67]

Серед перелічених країн економіка України більше схожа на економіку Німеччини. І Україна, і Німеччина мають економіки, які зосереджені на виробництві, торгівлі та послугах. Обидві країни також є частиною єдиного ринку Європейського Союзу, який забезпечує вільний рух товарів, послуг і людей між державами-членами.

Україна та Німеччина також мають певну схожість щодо економічних викликів. Обидві країни зіткнулися з проблемами корупції, політичної нестабільності та необхідності проведення структурних реформ для покращення економіки.

В Німеччині функціонує Федеральний орган фінансового нагляду (BaFin), який об'єднує під одним дахом нагляд за банками та постачальниками фінансових послуг, страховими компаніями та торгівлею цінними паперами.

Це автономна публічно-правова установа, яка підлягає юридичному та технічному нагляду Федерального міністерства фінансів. Він фінансується за рахунок зборів і внесків установ і підприємств, що знаходяться під його наглядом. BaFin управляється виконавчою радою.

BaFin діє в інтересах суспільства. Його головна мета — забезпечити належне функціонування, стабільність і цілісність фінансової системи Німеччини. Клієнти банків, власники страхових полісів та інвестори повинні мати можливість довіряти фінансовій системі. [68]

FATF у 2022 році опублікувала свій звіт щодо запобігання відмиванню грошей у Німеччині. Робота BaFin отримала позитивну оцінку, але були надані рекомендації щодо покращення. [69]

Оцінки країни в FATF зосереджені на двох сферах. У сфері «Технічна відповідність» міжнародні експерти перевіряють, чи діють закони, нормативні акти та заходи, необхідні для забезпечення дотримання 40 рекомендацій FATF щодо відмивання грошей (див. додаток А). Німеччина та BaFin отримали дуже хороші результати в цьому відношенні.

Рекомендації, виділені жовтим, особливо актуальні для BaFin.

У другій частині оцінки, «Ефективність», експерти оцінюють ефективність існуючих систем боротьби з відмиванням грошей і фінансуванням тероризму, використовуючи 11 «негайних результатів» (ІО) (див. додаток Б). [70]

ІО, виділені жовтим, особливо актуальні для BaFin.

Порівняно зі звітами інших країн-членів FATF, які були оприлюднені на даний момент, результат оцінки ефективності Німеччини відповідає середньому.

У двох ІО, які є найбільш важливими для BaFin, ІО 3 (ефективність нагляду) та ІО 4 (ефективність превентивних заходів у приватному секторі), Німеччина отримала оцінку «помірний». Наразі понад 90% оцінюваних країн отримали цей рейтинг або нижче в ІО 3 та ІО 4.

Експерти особливо позитивно оцінюють чітке розуміння VaFin ризиків у сфері запобігання відмиванню грошей і фінансуванню тероризму, а також диференційований підхід VaFin до нагляду, заснований на оцінці ризиків. Вони стверджують, що VaFin створив задовільну базу для нагляду за фінансовим сектором. На думку експертів, частота, інтенсивність та обсяг наглядових дій VaFin є адекватними та пропорційними індивідуальним рейтингам ризику кожної фінансової установи. Також позитивно оцінено ряд заходів і санкцій, які використовує VaFin, а також інформаційну діяльність, яку VaFin використовує для підвищення обізнаності щодо відмивання грошей і фінансування тероризму в приватному секторі. До них входять рекомендації VaFin щодо тлумачення та застосування, а також внески, зроблені в Альянсі проти фінансових злочинів (AFCA) і щорічному симпозіумі з відмивання грошей.

Експерти FATF також бачать додатковий потенціал для ще ефективнішого моніторингу приватного сектору, в тому числі з боку VaFin. Деякі з рекомендацій відповідають проектам, які VaFin вже реалізував або планує. Цього року, наприклад, VaFin збільшив кількість співробітників у сфері нагляду за протидією відмивання грошей і створив додаткові наглядові підрозділи. Серед іншого VaFin має намір використати це збільшення персоналу для посилення власної інспекційної діяльності в небанківському фінансовому секторі. VaFin ширше використовуватиме свій арсенал заходів і санкцій, зокрема щодо давніх недоліків у запобіжних системах у банківському та небанківському фінансовому секторах. [70]

2.3. Особливості розвитку фінансового моніторингу в Україні за умов поглиблення міжнародної фінансової інтеграції

Фінансовий моніторинг в Україні – це система заходів, спрямованих на запобігання та виявлення легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та іншої незаконної фінансової діяльності. Система регулюється Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», а також іншими законодавчими та нормативно-правовими актами. [6]

Організацію фінансового моніторингу в Україні в першу чергу здійснює Державна служба фінансового моніторингу України (Держфінмоніторинг або ДСФМУ), яка є центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансового моніторингу.

Держфінмоніторинг відповідає за здійснення низки заходів, зокрема:

1. Отримання, аналіз та обробка інформації про фінансові операції від фінансових установ та інших суб'єктів;
2. Проведення перевірок та ревізій фінансових установ щодо дотримання вимог законодавства про фінансовий моніторинг;
3. Надання рекомендацій та підтримки фінансовим установам та іншим суб'єктам у впровадженні ефективних систем запобігання відмиванню коштів та фінансуванню тероризму;
4. Співпраця з міжнародними організаціями та іншими державами у боротьбі з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму;
5. Реалізація національної стратегії України щодо запобігання та протидії відмиванню доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму.

Для виконання покладених на нього обов'язків Держфінмоніторинг має низку департаментів та підрозділів, у тому числі аналітичний департамент, фінансову розвідку та департамент координації фінансового

моніторингу. Держфінмоніторинг також має регіональні управління, розташовані по всій Україні.

Фінансові установи в Україні, включаючи банки, страхові компанії та інші фінансові установи, зобов'язані впроваджувати та підтримувати ефективні системи запобігання відмиванню коштів та фінансуванню тероризму. Вони також зобов'язані повідомляти Держфінмоніторинг про підозрілі операції.

Окрім фінансових установ, вимоги фінансового моніторингу в Україні також підпадають під дію ряду інших суб'єктів, зокрема агентів з нерухомості, торговців дорогоцінними металами та камінням, операторів азартних ігор. [71]

Визначемо основні напрямки міжнародної роботи Держфінмоніторингу. (див. рис. 2.1).

Рис. 2.1

Основні напрямки міжнародної роботи Держфінмоніторингу

Джерело: складено автором на основі: [72]

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 13.09.2002 № 1371 «Про порядок участі центральних органів виконавчої влади у діяльності міжнародних організацій, членом яких є Україна» Держфінмоніторинг відповідальний за співробітництво із Комітетом MONEYVAL, Егмонтською групою підрозділів фінансової розвідки, Конференцією Сторін Конвенції Ради Європи CEST № 198, Євразійською групою з протидії легалізації злочинних доходів і фінансуванню тероризму (у статусі спостерігача). [73]

Крім цього, працівники Державного фінансового моніторингу беруть участь у заходах, які організовані FATF, а також на постійній основі надається інформація на запити FATF.

Будучи однією з найрозвиненіших фінансових розвідок світу та маючи високу репутацію, ДСФМУ надає консультації ПФР інших країн щодо розвитку та вдосконалення їх національних систем ПВК/ФТ.

Скалдємо оцінку міжнародних організацій. (див. рис. 2.2).

Рис 2.2

Оцінка міжнародних організацій

Оцінки міжнародних організацій в офіційних звітах щодо ефективності діяльності
Державної служби фінансового моніторингу України

FATF лютий 2004р.	Держфінмоніторинг має потенціал бути дуже ефективним ПФР. Команда оціночної місії була вражена його досягненнями і планами на майбутнє. Він активно збирає, аналізує та передає інформацію щодо підозрілих або незвичайних операцій компетентним органам.
МВФ вересень 2005р.	Держфінмоніторинг швидко розвинув свій потенціал у плані забезпечення всіх компонентів, необхідних для виконання функцій ПФР.
Оціночна місія ЄС в Україні Травень 2006р.	Держфінмоніторинг має ефективну стратегію попередження відмивання коштів. Держфінмоніторинг – молода організація і тому не змушена була боротися із усталеними структурами та методиками. Це, мабуть, найперевішений орган в Україні. Його слід виділити як взірець «найкращого досвіду» на який повинні рівнятися інші правоохоронні організації.
MONEYVAL 3 раунд оцінок Березень 2009р.	Традиційні для підрозділу фінансової розвідки завдання (отримання, аналіз та розповсюдження повідомлень про підозрілі операції) ефективно виконуються Держфінмоніторингом, який, через Єдину інформаційну систему має прямий доступ до численних баз даних державних органів України.
Оціночна місія ЄС в Україні жовтень 2015р.	Прогрес також був досягнутий у питанні координації тренувальних програм різних правоохоронних органів та партнерів. Держфінмоніторинг займає лідируючу позицію. Позитивним є те, що ПФР та його Навчальний центр продовжують викладати керівні принципи для приватного сектора.
MONEYVAL 5 раунд оцінок січень 2018р.	Підрозділ фінансової розвідки (Держфінмоніторинг) випускає високоякісну фінансову розвідувальну інформацію та стратегічний аналіз на основі широкого кола джерел, включаючи дуже велику кількість повідомлень, поданих СПФМ. Співпраця на оперативному рівні та обмін інформацією між органами влади в цілому є позитивною, особливо там, де задіяний ПФР.

Джерело: складено автором на основі: [72]

З 2003 р. Держфінмоніторинг здійснює активне залучення та використання міжнародної технічної допомоги шляхом здійснення певної проектної діяльності. (див. табл. 2.12)

Таблиця 2.12

Реалізація активностей в рамках міжнародної технічної допомоги

Роки	Проект
------	--------

2003-2005 роки	Проект з питань боротьби з відмиванням доходів, одержаних злочинним шляхом, в Україні (MOLI-UA).
2006-2009 роки	Проект з питань боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму в Україні (MOLI-UA-2).
2007-2015 роки	Інструмент технічної допомоги та обміну інформацією (ТАІЕХ).
2013-2021 роки	Щорічні проекти Координатора проектів ОБСЄ в Україні.
2016-2017 роки	Проект Турецького агентства зі співробітництва та координації (ТІКА) при Раді Міністрів Турецької Республіки «Підвищення рівня інституціоналізації у системі державного управління».
2016-2019 роки	Проект міжнародної технічної допомоги Республіки Польща.
2017-2021 роки	Проект «Антикорупційна ініціатива ЄС в Україні» (EUACI).
2019-2021 роки	Проект «ДІЯ-ЄС: Заходи ЄС з питань протидії наркотикам та організованій злочинності, інтенсивне співробітництво та нарощування потенціалу для боротьби з організованою злочинністю у сфері наркоторгівлі вздовж «героїнового маршруту».
2019-2021 роки	Проект «Посилення заходів щодо протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму в Україні» в рамках Програми ЄС/РЄ «Партнерство заради належного управління» (PGG) на підтримку країн Східного партнерства у боротьбі з економічною злочинністю.

Джерело: складено автором на основі: [72]

Фінансування Держфінмоніторингу, починаючи з 2017р починає зростати. Якщо у 2016р фінансування складало 27 млн грн, то у 2017р –

139,9 млн грн. Хоча у 2018р фінансування скоротилось майже удвічі, але в наступні роки воно знов росте. (див. додаток В).

Ефективність діяльності правоохоронних та розвідувальних органів базується на активному використанні аналітичних матеріалів як результату проведених фінансових розслідувань.

Зокрема, за період з 2003 р. по I півріччя 2021 р. Держфінмоніторингом до правоохоронних та розвідувальних органів направлено 13 712 матеріалів (з них 8 074 узагальнених матеріалів та 5 638 додаткових узагальнених матеріалів). (див. додаток 4).

За останні роки, у зв'язку зі зміною можливостей отримання додаткової інформації, якість аналітичних матеріалів значно зросла та містить розширений опис фінансових операцій, інформацію про учасників операцій, встановлені взаємозв'язки, зведені таблиці у форматі Microsoft Excel, аналітичні схеми.

Сума коштів в узагальнених матеріалах в кожному році була суттєво різною. Наприклад, у 2013р ця сума складала 112 млн грн, а у 2014р – 319 млн грн, що було спричинено подіями того року. Після цього суми кожного року зменшувались, окрім 2018р, коли сума досягла максимального на даний момент показника – 347 млн грн. (див. додаток Д). [72]

Але з організацією фінансового моніторингу в Україні також пов'язано деякі проблем. Наприклад:

1. Недостатні ресурси. ДСФМУ має обмежені ресурси для ефективного виконання своїх повноважень. Це може обмежити його здатність ефективно контролювати фінансові операції та виявляти та запобігати відмиванню грошей і фінансуванню тероризму.

ДСФМУ значною мірою покладається на державне фінансування для виконання своїх повноважень. Проте державне фінансування фінансового моніторингу може бути обмеженим, що може ускладнити наймання та утримання Держфінмоніторингу кваліфікованого персоналу, придбання

необхідного обладнання та технологій, а також проведення тренінгів та інформаційно-просвітницьких заходів.

Держфінмоніторинг може не мати достатнього персоналу для ефективного моніторингу всіх фінансових операцій в Україні. Це може призвести до прогалин у охопленні фінансового моніторингу, чим можуть скористатися ті, хто займається відмиванням грошей і фінансуванням тероризму.

Фінансовий моніторинг потребує доступу до широкого кола фінансової інформації, включаючи дані про транзакції та інформацію про рахунки. Однак в Україні деякі фінансові установи можуть неохоче ділитися цією інформацією з Держфінмоніторингом, що може обмежити ефективність заходів фінансового моніторингу.

Для фінансового моніторингу потрібні розширені технічні можливості, включаючи інструменти аналізу даних і програмне забезпечення. Однак Держфінмоніторинг може не мати технічних можливостей для повного використання цих інструментів, що може обмежити її здатність виявляти та запобігати фінансовим злочинам. [74]

2. Слабка інституційна база. Інституційна база фінансового моніторингу в Україні все ще розвивається, і це може створити проблеми з координацією та впровадженням заходів фінансового моніторингу в різних державних установах.

Фінансовий моніторинг в Україні контролюється кількома державними органами, включаючи Державну службу фінансового моніторингу України, Національний банк України та Міністерство фінансів. Це може створити фрагментоване нормативне середовище, у якому може бути важко орієнтуватися та координувати.

Координація між різними державними установами, відповідальними за фінансовий моніторинг в Україні, може бути обмеженою. Це може

призвести до прогалин у охопленні фінансового моніторингу та знизити ефективність заходів фінансового моніторингу.

Правова база України щодо фінансового моніторингу все ще розвивається, і деякі нормативні акти можуть бути застарілими або не повністю узгодженими з міжнародними стандартами. Це може створити невизначеність для фінансових установ і обмежити ефективність заходів фінансового моніторингу.

Таке явище як відсутність прозорості у фінансовій системі може ускладнити ідентифікацію та відстеження фінансових операцій. Це може створити проблеми для зусиль фінансового моніторингу, зокрема у виявленні та запобіганні відмиванню грошей і фінансуванню тероризму. [75]

3. Непослідовне застосування нормативно-правових актів. Можуть бути неузгодженості у застосуванні нормативно-правових актів фінансового моніторингу в різних секторах і регіонах України. Це може створити лазівки, якими можуть скористатися ті, хто займається відмиванням грошей і фінансуванням тероризму.

Нормативно-правові акти, пов'язані з фінансовим моніторингом в Україні, можуть бути нечіткими або неоднозначними, через що фінансовим установам важко точно знати, що від них вимагається. Це може призвести до непослідовного застосування нормативних актів різними фінансовими установами та регуляторними органами.

Регуляторні органи України, відповідальні за фінансовий моніторинг, можуть мати обмежені механізми примусового виконання, що може знизити ефективність зусиль фінансового моніторингу. Це може призвести до неузгодженого застосування нормативних актів, оскільки деякі фінансові установи можуть з більшою ймовірністю порушувати правила, якщо вони вважають, що ризик покарання незначний.

Корупція та хабарництво можуть підірвати ефективне застосування нормативних актів фінансового моніторингу в Україні. Деякі фінансові установи можуть брати участь у корупційних діях, щоб уникнути або обійти правила, тоді як регуляторні органи можуть бути вразливими до корупції чи хабарництва, що може вплинути на їхню здатність послідовно забезпечувати дотримання правил.

Деякі фінансові установи та регуляторні органи в Україні можуть мати обмежені технічні можливості, що може знизити ефективність заходів фінансового моніторингу та призвести до непослідовного застосування нормативних актів. [76]

4. Відсутність співпраці. Може бути відсутність співпраці між фінансовими установами та Держфінмоніторингом. Фінансові установи можуть не завжди повідомляти про підозрілі операції або не впроваджувати ефективні системи запобігання відмиванню грошей і фінансуванню тероризму.

Фінансові установи та регуляторні органи в Україні можуть вагатися щодо обміну інформацією, пов'язаною з фінансовими операціями, що може знизити ефективність заходів фінансового моніторингу. Це може бути спричинено занепокоєнням щодо захисту даних, конфіденційності або браком довіри між різними організаціями.

Фінансовий моніторинг в Україні контролюється кількома державними установами, включаючи Державну службу фінансового моніторингу України, Національний банк України та Міністерство фінансів. Однак ці організації не завжди можуть ефективно співпрацювати, що призводить до прогалин у охопленні фінансового моніторингу та зниження ефективності.

Фінансові установи та регуляторні органи в Україні не завжди можуть ефективно співпрацювати один з одним, що призводить до проблем у координації зусиль фінансового моніторингу. Ситуація може посилюватися

обмеженою співпрацею між державним та приватним секторами у сфері фінансового моніторингу, що може знизити ефективність зусиль фінансового моніторингу. [77]

5. Корупція. Вона може бути серйозною проблемою в Україні, і це може вплинути на ефективність заходів фінансового моніторингу. Корумповані чиновники можуть закривати очі на відмивання грошей і фінансування тероризму в обмін на хабарі чи інші стимули.

Незважаючи на зусилля посилити антикорупційні заходи в Україні, корупція залишається поширеною проблемою, особливо у фінансовому секторі. Слабкі антикорупційні заходи можуть створити можливості для корупції у фінансовому моніторингу, оскільки регуляторні органи та інші організації можуть бути вразливими до хабарництва чи інших форм корупції. [78]

Загалом, система фінансового моніторингу в Україні є важливим інструментом у боротьбі з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму та відіграє ключову роль у забезпеченні цілісності фінансової системи країни.

Для вирішення цих проблем Україні необхідно виділити достатні ресурси для Держфінмоніторингу, щоб вона могла ефективно виконувати свій мандат. Він також потребує зміцнення інституційної бази фінансового моніторингу та покращення координації між державними установами. Крім того, послідовне застосування нормативних актів та сприяння співпраці між фінансовими установами та Держфінмоніторингом є необхідними для забезпечення ефективного фінансового моніторингу. Нарешті, слід докласти зусиль для боротьби з корупцією та зміцнення верховенства права в Україні, що може допомогти зменшити ризики відмивання грошей та фінансування тероризму.

SWOT-аналіз системи фінансового моніторингу в Україні може допомогти визначити сильні та слабкі сторони, можливості та загрози, пов'язані з системою. (див. таблиця 5)

Таблиця 2.13

SWOT-аналіз системи фінансового моніторингу в Україні

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ol style="list-style-type: none"> 1. Впровадження сучасних технологій. 2. Співпраця з міжнародними партнерами. 3. Активне залучення регуляторних органів. 4. Досвід впровадження міжнародних стандартів. 5. Сучасна ІТ-інфраструктура. 6. Досвідчений персонал Держфінмоніторингу. 7. Активна діяльність у міжнародних заходах з приводу фінмоніторингу. 8. Здійснення такої проектної діяльності. 9. Найактивніших ПФР серед членів Егмонтської групи. 10. Навчання та підвищення кваліфікації працівників СПФМ на базі ДЗПО «Академія фінансового моніторингу». 11. Подання кейсів щодо підозр СПФМ за результатами проведення ризик-орієнтованого підходу. 12. Оновлена структура Держфінмоніторингу. 13. Якість аналітичних матеріалів. 14. Збільшення кількості аналітичних матеріалів. 15. Обмін інформацією з міжнародними партнерами. 16. Співпраця з учасниками 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Недостатнє фінансування. 2. Недостатній рівень кадрового забезпечення. 3. Обмежений доступ до інформації. 4. Обмежені технічні можливості. 5. Фрагментоване нормативно-правове середовище. 6. Обмежена міжвідомча координація. 7. Слабка законодавча база. 8. Відсутність прозорості. 9. Відсутність чіткості в нормативно-правових актах. 10. Обмежені механізми примусового виконання. 11. Корупція та хабарництво. 12. Обмежені технічні можливості. 13. Обмежений обмін інформацією. 14. Обмежена співпраця між національними організаціями. 15. Обмежена державно-приватна співпраця. 16. Слабкі антикорупційні заходи.

громадянського суспільства.	
Можливості	Загрози
<ol style="list-style-type: none"> 1. Збільшення транскордонних фінансових потоків. 2. Зростання багатонаціональних фінансових установ. 3. Зростання глобальних фінансових ринків. 4. Важливість фінансового регулювання для економічного зростання. 5. Міжнародна політична стабільність. 6. Політична воля. 7. Громадський тиск. 8. Цифровізація фінансових послуг. 9. Великі дані та аналітика. 10. Кібербезпека. 11. Використання технології блокчейну та криптоактивів. 12. Штучний інтелект і машинне навчання. 13. Міжнародні організації. 14. Багатосторонні угоди. 15. Національні регуляторні органи. 16. Організації приватного сектору. 17. Неурядові організації. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вплив фінансових криз. 2. Економічний націоналізм. 3. Відмінності в економічному розвитку. 4. Національні інтереси. 5. Регуляторна конкуренція. 6. Геополітичні відносини. 7. Політичне лідерство. 8. Кіберзагрози. 9. Відсутність стандартизації. 10. Відсутність координації. 11. Недостача фінансових і людських ресурсів.

Джерело: складено автором на основі: [51, 52, 53, 54, 72, 74, 75, 76, 77, 78]

Загалом, SWOT-аналіз системи фінансового моніторингу в Україні визначає велику кількість сильних сторін і можливостей, а також слабких сторін і загроз, які можуть вплинути на ефективність системи. Хоча система фінансового моніторингу має потенціал для підвищення прозорості, підзвітності та міжнародної співпраці у боротьбі з фінансовими злочинами, вона стикається з такими проблемами, як недостатні ресурси, слабка інституційна база, непослідовне застосування нормативних актів і корупція.

Однак, система фінансового моніторингу в Україні також пропонує такі можливості, як для сприяння економічному зростанню, покращення нормативно-правового середовища та впровадження сучасних технологій для посилення діяльності з моніторингу.

Отже, SWOT-аналіз підкреслює важливість усунення недоліків і загроз для забезпечення того, щоб система фінансового моніторингу могла ефективно досягати своїх цілей і сприяти економічній стабільності та безпеці країни.

Міжнародне співробітництво в організації фінансового моніторингу в Україні має важливе значення для боротьби з фінансовою злочинністю та сприяння фінансовій стабільності.

Посилення міжнародного співробітництва в організації фінансового моніторингу в Україні є важливим з кількох причин:

а) Боротьба з транснаціональною фінансовою злочинністю. Транснаціональна фінансова злочинність, така як відмивання грошей, фінансування тероризму та інша незаконна діяльність, є глобальною проблемою, для ефективної боротьби з якою потрібна міжнародна співпраця. Зміцнюючи міжнародну співпрацю, Україна може отримати доступ до цінних ресурсів, розвідувальних даних і досвіду інших країн і міжнародних організацій для більш ефективного виявлення та запобігання фінансовим злочинам.

б) Обмін інформацією. Міжнародне співробітництво у сфері фінансового моніторингу дозволяє обмінюватися інформацією та кращими практиками між країнами, що може допомогти підвищити ефективність діяльності з моніторингу. Поліпшення обміну інформацією також може допомогти виявити та зруйнувати транснаціональні мережі фінансових злочинів і запобігти використанню ними слабких місць у національних фінансових системах.

в) Гармонізація стандартів. Міжнародне співробітництво може сприяти гармонізації стандартів і правил фінансового моніторингу. Це може допомогти створити рівні умови для фінансових установ, що працюють у різних країнах, і сприяти здоровій конкуренції у фінансовому секторі. Узгоджені стандарти та правила також можуть покращити узгодженість діяльності з моніторингу та зменшити ймовірність регуляторного арбітражу.

г) Підвищення авторитету та репутації. Тісно співпрацюючи з іншими країнами та міжнародними організаціями, Україна може підвищити свій авторитет та репутацію в міжнародному співтоваристві. Це може підвищити довіру серед іноземних інвесторів і сприяти економічному зростанню країни.

г) Доступ до міжнародного фінансування. Міжнародне співробітництво також може надати доступ до фінансування заходів фінансового моніторингу. Фінансування може бути отримане з різних джерел, включаючи міжнародні організації, іноземні уряди та установи приватного сектору, і може допомогти подолати обмеження ресурсів і підвищити ефективність діяльності з моніторингу. [79]

Таким чином, посилення міжнародного співробітництва в організації фінансового моніторингу в Україні має вирішальне значення для ефективної боротьби з транснаціональною фінансовою злочинністю, сприяння обміну інформацією, гармонізації стандартів, підвищення довіри та доступу до фінансування. Співпрацюючи з іншими країнами та міжнародними організаціями, Україна може підвищити ефективність своєї системи фінансового моніторингу та сприяти економічній стабільності та безпеці.

Висновок до Розділу 2

Існують економічні, політичні, технологічні, інституційні фактори, які підкреслюють складний і взаємопов'язаний характер міжнародного

співробітництва у сфері фінансового моніторингу. Ефективна співпраця потребує взаємодії в багатьох сферах і здатності адаптуватися до нових викликів і можливостей. [55]

Фінансовий моніторинг відіграє вирішальну роль у сприянні стабільності та цілісності як національної, так і міжнародної економіки. У сучасних умовах, коли фінансові системи стають все більш складними та взаємопов'язаними, ефективний фінансовий моніторинг важливий як ніколи. [56]

Організація національного міжнародного проекту щодо впровадження стандартів фінансового моніторингу залучає низку зацікавлених сторін і заходів, включаючи урядові установи, міжнародні організації, фінансові установи, залучення зацікавлених сторін, обмін інформацією, моніторинг і оцінку. Ефективна координація та співпраця між цими зацікавленими сторонами мають вирішальне значення для успіху проекту.

Економічна складова організації міжнародного проекту з впровадження стандартів фінансового моніторингу передбачає визначення витрат і вигод від проекту, оцінку економічного впливу невідповідності, визначення можливостей економічного розвитку та забезпечення фінансової здійсненності та стійкості проекту в довгостроковій перспективі.

Одним із основних показників результатів впровадження стандартів фінансового моніторингу в Німеччині є рівень дотримання стандартів, встановлених міжнародними організаціями, такими як FATF та Європейський Союз. Німеччина була оцінена FATF і визнана, що вона значною мірою відповідає міжнародним стандартам щодо заходів протидії відмиванню грошей і фінансуванню тероризму.

Впровадження стандартів фінансового моніторингу також сприяло стабільності та цілісності німецької фінансової системи. Стандарти

допомогли підвищити прозорість і підзвітність фінансових установ і зменшити ризики, пов'язані з незаконними фінансовими потоками. Це підвищило довіру інвесторів та інших зацікавлених сторін до німецької фінансової системи, сприяючи її стабільності та зростанню.

Для вирішення своїх проблем фінансового моніторингу Україні необхідно виділити достатні ресурси для Держфінмоніторингу, щоб він міг ефективно виконувати свій мандат. Він також потребує зміцнення інституційної бази фінансового моніторингу та покращення координації між державними установами. Крім того, послідовне застосування нормативних актів та сприяння співпраці між фінансовими установами та Держфінмоніторингом є необхідними для забезпечення ефективного фінансового моніторингу. Нарешті, слід докласти зусиль для боротьби з корупцією та зміцнення верховенства права в Україні, що може допомогти зменшити ризики відмивання грошей та фінансування тероризму.

Тому посилення міжнародного співробітництва в організації фінансового моніторингу в Україні має вирішальне значення для ефективної боротьби з транснаціональною фінансовою злочинністю, сприяння обміну інформацією, гармонізації стандартів, підвищення довіри та доступу до фінансування. Співпрацюючи з іншими країнами та міжнародними організаціями, Україна може підвищити ефективність своєї системи фінансового моніторингу та сприяти економічній стабільності та безпеці.

РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА ЗАХОДІВ УДОСКОНАЛЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦІ В СФЕРІ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

3.1. Міжнародні проекти з організаціями в сфері уніфікації фінансового моніторингу

На основі висновків проведеного у Розділі II стратегічного аналізу можна окреслити низку напрямів удосконалення міжнародного співробітництва: навчання та розбудова спроможності, інформаційно-комунікаційне обладнання, адміністративна підтримка.

Задля розширення можливостей та зменшення загроз для системи фінансового моніторингу в Україні можна впровадити Twinning у Державній службі фінансового моніторингу України. Twinning – це інструмент ЄС для інституційної міжнародної співпраці між державними адміністраціями держав-членів ЄС та країн-партнерів для підтримки процесу наближення законів, стандартів і практик.

Деякі цілі Twinning у контексті зміцнення режиму ПВК/ФТ в Україні можуть включати:

1. Посилення інституційної спроможності. Twinning може допомогти Державній службі фінансового моніторингу України зміцнити її інституційну спроможність шляхом надання технічної допомоги, навчання та досвіду з країн-членів ЄС.

2. Підвищення ефективності режиму протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму. Twinning може підтримати Державну службу фінансового моніторингу України в підвищенні ефективності режиму протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму шляхом обміну найкращими практиками та уроками, отриманими від держав-членів ЄС, а

також надання технічної допомоги для покращення політики, процедури та рекомендації.

3. Покращення координації та співпраці. Twinning може сприяти кращій координації та співпраці між відповідними зацікавленими сторонами в Україні, такими як Державна служба фінансового моніторингу, правоохоронні органи та інші державні органи.

4. Підвищення прозорості та підзвітності. Twinning може допомогти Державній службі фінансового моніторингу України покращити прозорість та підзвітність, надаючи рекомендації та підтримку щодо вимог до звітності та розкриття інформації, а також сприяючи більшій обізнаності та розумінню громадськістю питань ПВК/ФТ. [80]

Загалом, цілями впровадження Twinning у Державній службі фінансового моніторингу України є зміцнення режиму ПВК/ФТ в Україні, підвищення його ефективності та сприяння більшій координації та співпраці між відповідними зацікавленими сторонами.

Завдання, які можуть бути досягнуті завдяки Twinning у Держфінмоніторингу України, залежатимуть від конкретного виду співпраці, що реалізується. Деякі приклади завдань, які можна вирішити за допомогою Twinning, включають:

1. Розробка та впровадження політик і процедур протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму, які відповідають найкращим міжнародним практикам.

2. Підвищення спроможності Державної служби фінансового моніторингу України здійснювати ефективний нагляд та моніторинг фінансових установ, визначених нефінансових підприємств і професій, а також інших суб'єктів звітності.

3. Посилення спроможності Державної служби фінансового моніторингу України щодо аналізу та передачі даних фінансової розвідки відповідним правоохоронним та контролюючим органам.

4. Посилення спроможності Державної служби фінансового моніторингу України розслідувати та притягувати до відповідальності справи про відмивання коштів та фінансування тероризму.

5. Покращення співпраці та координації між Державною службою фінансового моніторингу України та відповідними вітчизняними та міжнародними зацікавленими сторонами, включаючи інші державні органи, фінансові установи та організації громадянського суспільства.

6. Підвищення технічних навичок та знань персоналу Державної служби фінансового моніторингу України через навчання та програми обміну.

7. Удосконалення інформаційно-просвітницьких кампаній Державної служби фінансового моніторингу України для сприяння кращому розумінню та дотриманню норм ПВК/ФТ. [80]

Загалом, завдання, які можуть бути досягнуті завдяки Twinning у Держфінмоніторингу України, залежатимуть від конкретних потреб та пріоритетів установи, а також від типу співпраці, яка реалізується.

Завдяки Twinning Державна служба фінансового моніторингу України може скористатися експертними знаннями та досвідом своїх колег із ЄС у розробці та впровадженні ефективної політики та практики ПВК/ФТ. Це може включати розвиток потенціалу, технічну допомогу та обмін найкращими практиками та отриманими уроками.

Одна з ключових переваг Twinning полягає в тому, що він дозволяє використовувати структурований і систематичний підхід до інституційної співпраці. Це може допомогти Державній службі фінансового моніторингу України визначити ключові сфери для вдосконалення та розробити комплексний план посилення свого режиму ПВК/ФТ.

Крім того, впровадження Twinning може допомогти зміцнити довіру та впевненість серед зацікавлених сторін, включаючи приватний сектор і міжнародних партнерів. Демонструючи свою відданість розробці та

впровадженню ефективної політики та практики ПВК/ФТ, Державна служба фінансового моніторингу України може зміцнити свою репутацію та позицію ключового гравця у глобальній боротьбі з фінансовими злочинами. [81]

Необхідні ресурси для впровадження Twinning у Держфінмоніторингу України залежатимуть від обсягу та цілей конкретного проекту.

Наприклад, проекти Twinning вимагають фінансування для покриття витрат на проїзд, проживання та навчання експертів з країни-партнера, які працюватимуть з Державною службою фінансового моніторингу України.

Також для Twinning потрібні експерти, які мають значний досвід у сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму та можуть надавати технічну допомогу та консультації співробітникам Державної служби фінансового моніторингу України.

Щодо навчання та розбудова спроможності, то проект Twinning може вимагати заходів з навчання та зміцнення спроможності для підвищення кваліфікації та знань персоналу Державної служби фінансового моніторингу України.

Крім цього, Державній службі фінансового моніторингу України може знадобитися ІКТ-обладнання, таке як комп'ютери, програмне забезпечення та інші інструменти для ефективного реалізації проекту.

Ще для управління проектом може знадобитися адміністративна підтримка, включаючи такі завдання, як організація зустрічей, управління логістикою та підготовка звітів. [81]

Загалом, необхідні ресурси для впровадження Twinning у Держфінмоніторингу України залежатимуть від конкретних цілей та завдань проекту, а також наявних ресурсів та фінансування. Важливо забезпечити ефективне використання ресурсів і економічну реалізацію проекту.

Існують різні види співпраці, які можна реалізувати через Twinning у Державній службі фінансового моніторингу України. Деякі з найпоширеніших типів співпраці включають:

1. Розбудова інституційної спроможності. Цей вид співпраці спрямований на посилення інституційної спроможності Державної служби фінансового моніторингу України шляхом передачі знань, навичок та досвіду з країн-членів ЄС. Це може включати навчання та технічну допомогу з таких тем, як оцінка ризиків, повідомлення про підозрілі транзакції та правозастосування.

2. Розробка політики та нормативно-правової бази. Twinning може підтримувати розробку та впровадження політики та нормативно-правових актів, пов'язаних із ПВК/ФТ в Україні, таких як інструкції щодо належної перевірки клієнта, вимог до звітності та управління ризиками. Такий тип співпраці також може допомогти привести українські стандарти ПВК/ФТ у відповідність із найкращими міжнародними практиками.

3. Оперативна співпраця. Twinning може сприяти оперативному співробітництву між Державною службою фінансового моніторингу України та відповідними державами-членами ЄС, наприклад, обміну розвідувальною інформацією щодо справ про транскордонне відмивання грошей або фінансування тероризму. Такий тип співпраці може допомогти підвищити ефективність режиму ПВК/ФТ шляхом посилення транскордонної співпраці.

4. Залучення зацікавлених сторін. Twinning може сприяти залученню зацікавлених сторін шляхом залучення відповідних зацікавлених сторін до розробки та впровадження політики та нормативних актів у сфері ПВК/ФТ в Україні. Такий тип співпраці може допомогти зміцнити довіру та сприяти більшій участі зацікавлених сторін, включаючи приватний сектор. [82]

Тож, вид співпраці, яка буде реалізовуватися через Twinning у Держфінмоніторингу України, залежатиме від конкретних цілей і завдань програми, а також потреб і пріоритетів установи.

Таким чином, впровадження Twinning у Державній службі фінансового моніторингу України може стати цінним інструментом для посилення можливостей та зменшення загроз для системи фінансового моніторингу в Україні. Тісно співпрацюючи зі своїми партнерами з ЄС, Державна служба фінансового моніторингу України може отримати вигоду від розбудови потенціалу, технічної допомоги та обміну передовим досвідом і набутими уроками, що може сприяти підвищенню ефективності та прозорості її режиму ПВК/ФТ.

Результати впровадження Twinning у Держфінмоніторингу України можуть мати потенційні результати, як підвищення знань та навичок співробітників Державної служби фінансового моніторингу України у сферах ПВК/ФТ, фінансового аналізу та оцінки ризиків.

Також результатом може бути підвищення ефективності діяльності Державної служби фінансового моніторингу України щодо виявлення та запобігання фінансовим злочинам.

Крім цього, відбудеться посилення координації та співпраці між Державною службою фінансового моніторингу України та іншими відповідними зацікавленими сторонами, включаючи інші державні органи, фінансові установи та міжнародних партнерів.

Покращиться відповідність міжнародним стандартам протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму, включно з тими, які встановлені Групою розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF).

Підвищиться довіри громадян до фінансової системи України внаслідок підвищення спроможності Державної служби фінансового моніторингу України протидіяти фінансовим злочинам.

А також підвищиться обізнаності та розуміння ПВК/ФТ серед ключових зацікавлених сторін, включаючи фінансові установи та інші відповідні сектори.

Загалом, результати впровадження Twinning у Держфінмоніторингу України залежатимуть від конкретних цілей та обсягу проекту. Проте кінцевою метою є посилення спроможності Державної служби фінансового моніторингу України для ефективної боротьби з фінансовими злочинами та сприяння фінансовій доброчесності в Україні. [83]

Впровадження Twinning у Державній службі фінансового моніторингу України може надати працівникам можливість підвищити кваліфікацію в різних сферах, пов'язаних з ПВК/ФТ та фінансовим моніторингом, зокрема:

1. Фінансовий аналіз. Співробітники можуть покращити свої навички аналізу фінансових даних для виявлення незвичайних транзакцій, закономірностей або тенденцій, які можуть свідчити про відмивання грошей або фінансування тероризму.

2. Оцінка ризиків. Twinning може допомогти працівникам удосконалити свої навички виявлення та оцінки ризиків, пов'язаних з відмиванням грошей і фінансуванням тероризму. Це включає розуміння профілів ризиків різних типів клієнтів, продуктів і послуг, а також використання цієї інформації для впровадження ефективних підходів до моніторингу, заснованих на оцінці ризиків.

3. Техніки розслідування. Twinning може допомогти співробітникам покращити свої навички проведення ефективних фінансових розслідувань, включаючи використання відкритих джерел інформації, проведення інтерв'ю та збір доказів.

4. Комунікація та координація. Ефективна ПВК/ФТ вимагає координації та співпраці між широким колом зацікавлених сторін, включаючи фінансові установи, правоохоронні органи та міжнародних

партнерів. Twinning може допомогти працівникам покращити свої навички спілкування та співпраці з цими зацікавленими сторонами, зокрема обмін інформацією та координацію розслідувань.

5. Відповідність вимогам. Twinning може допомогти співробітникам покращити свої знання та розуміння законів, нормативних актів і найкращих практик щодо ПВК/ФТ. Це включає розуміння вимог міжнародних органів, таких як FATF, а також місцевих законів і правил. [83]

Таким чином, впровадження Twinning у Державній службі фінансового моніторингу України може надати працівникам можливість вдосконалити свої навички в широкому спектрі сфер, пов'язаних з протидією відмиванню коштів та фінансуванню тероризму та фінансовому моніторингу, зрештою підвищуючи спроможність відомства ефективно протидіяти фінансовим злочинам та сприяти фінансовій доброчесності в Україні.

3.2. Міжнародні проекти в сфері фінансового нагляду

Задля впровадження Twinning у Держфінмоніторингу оберемо країну з найефективнішим фінансовим моніторингом для співпраці, яку було розглянуто у Розділі 2 - Німеччину.

У рамках проекту Twinning передбачені такі види діяльності як консультування (щодо підготовки законопроектів, з організаційно-інформаційних питань тощо), тренінги, навчально-ознайомлювальні поїздки та стажування.

Проект Twinning може бути як класичний Twinning (Classic, тривалістю до 36 міс.) і бюджетом до 2 млн. євро або як полегшений Twinning (Light, тривалістю до 6 міс.) та бюджетом 250 тис. євро. [84]

Ми оберемо проект Light Twinning для підвищення кваліфікації робітників Держфінмоніторингу з консультуваннями та тренінгами, з бюджетом до 250 тис. євро та тривалістю до 6 місяців.

На кожний з напрямів, які було зазначено в попередньому пункті, (навчання та розбудова спроможності, інформаційно-комунікаційне обладнання та адміністративна підтримка) буде витрачено приблизно по 80 тис. євро. Тож для нашого проекту буде встановлено бюджет у 80 тис. євро.

Першочерговими цілями проекту підвищення кваліфікації працівників Державної служби фінансового моніторингу України із залученням німецьких спеціалістів є:

1. Підвищення рівня знань та навичок працівників Державної служби фінансового моніторингу України шляхом надання їм необхідної підготовки та знань для ефективного виконання своїх обов'язків.

2. Запровадження найкращої міжнародні практики. Залучаючи німецьких спеціалістів, проект має на меті запровадити найкращі міжнародні практики фінансового моніторингу та заходів протидії відмиванню грошей. Це допоможе працівникам Держфінмоніторингу України отримати ширший погляд та впровадити нові ефективні методи у своїй роботі.

3. Посилення співпраці між Україною та Німеччиною. Проект спрямований на зміцнення партнерства між Україною та Німеччиною у сфері фінансового моніторингу. Ця співпраця допоможе обом країнам обмінюватися досвідом і знаннями, а також розробляти ефективні заходи боротьби з фінансовими злочинами.

4. Підвищення ефективності Державної служби фінансового моніторингу України. Проект спрямований на підвищення ефективності Державної служби фінансового моніторингу України шляхом забезпечення навчання та ресурсів для працівників. Це призведе до кращої роботи та

ефективнішого фінансового моніторингу, що зрештою призведе до безпечнішого фінансового середовища в Україні.

5. Підвищення репутації Державної служби фінансового моніторингу України: шляхом підвищення кваліфікації її співробітників та впровадження передового міжнародного досвіду, проект спрямований на підвищення репутації Державної служби фінансового моніторингу України. Це підвищить довіру населення та інших фінансових установ до спроможності служби протидіяти фінансовим злочинам. [81]

Проект підвищення кваліфікації працівників Держфінмоніторингу України із залученням німецьких спеціалістів спрямований на підвищення рівня знань та навичок працівників, впровадження передового міжнародного досвіду, зміцнення співпраці між Україною та Німеччиною, підвищення ефективності Держфінмоніторингу та підвищення її репутації.

Завданнями даного проекту є:

1. Визначити сфери вдосконалення. Проект має визначити сфери, де працівники Державної служби фінансового моніторингу України потребують подальшого навчання та вдосконалення. Це можна зробити шляхом оцінки потреб і консультації з німецькими фахівцями.

2. Розробка навчальної програми. На основі визначених сфер удосконалення проект має розробити навчальні програми, які відповідають конкретним потребам працівників. Ці програми мають бути розроблені таким чином, щоб працівники набули необхідні знання та навички для ефективного виконання своїх обов'язків.

3. Організація тренінгів. Проект має організувати тренінги для працівників Державної служби фінансового моніторингу України, які можуть проводити німецькі спеціалісти. Ці заняття можуть бути у формі практикумів, семінарів або навчання на робочому місці.

4. Надання необхідних ресурсів. Проект має забезпечити необхідні ресурси, такі як навчальні матеріали, обладнання та програмне

забезпечення, щоб дозволити працівникам повноцінно брати участь у навчальних заняттях.

5. Моніторинг прогресу та оцінка ефективності навчання. Проект повинен контролювати прогрес співробітників під час навчання та оцінювати ефективність програм навчання. Це дозволить групі проекту внести будь-які необхідні корективи в навчальні програми та переконатися, що співробітники отримають необхідні знання та навички.

6. Сприяння програмам обміну. Проект має сприяти програмам обміну між співробітниками Держфінмоніторингу України та німецькими спеціалістами. Це дозволить обмінюватися досвідом і знаннями, сприятиме зміцненню співпраці між двома країнами.

7. Розвиток партнерства та мереж: Проект має розвивати партнерство та мережі між Державною службою фінансового моніторингу України та німецькими установами та організаціями. Це допоможе забезпечити сталість проекту та надасть можливості для постійної співпраці та обміну знаннями.

8. Поширення знань. Проект має поширювати знання, отримані в ході навчальних програм, серед інших фінансових установ в Україні. Це допоможе покращити загальне фінансове середовище в Україні та сприятиме економічному розвитку країни. [82]

Успішність проекту вимірюватиметься вдосконаленням знань і навичок співробітників Держфінмоніторингу України, впровадженням передового міжнародного досвіду та загальним підвищенням ефективності та репутації служби.

Розрахуємо необхідні витрати для впровадження Twinning у Держфінмоніторингу України. (див. табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Витрати за проектом підвищення кваліфікації працівників Держфінмоніторингу України з залученням німецьких фахівців на 6 місяців з бюджетом 80 000 євро.

Вид витрат	Вартість
Вартість навчальних програм.	30 000 – 40 000 євро
Витрати на проїзд та проживання.	10 000 - 15 000 євро
Вартість навчальних матеріалів.	5 000 - 7 000 євро
Витрати на обладнання та програмне забезпечення.	5 000 - 10 000 євро
Витрати на програму обміну.	5 000 - 8 000 євро

Джерело: складено автором.

За приблизною оцінкою, для шестимісячного проекту з бюджетом у вісімдесят тисяч євро можуть бути понесені зазначені витрати.

Залежно від кількості працівників, яких потрібно навчати, необхідного рівня кваліфікації та тривалості навчання буде залежати вартість навчальних програм й складатимуть від 30 000 до 40 000 тис. євро. Якщо залучаються німецькі спеціалісти, то їх гонорари також повинні бути включені.

Вартість проїзду та проживання для німецьких спеціалістів і співробітників, які беруть участь у тренінгах, може становити від 10 000 до 15 000 євро в залежності від місця та кількості учасників.

Вартість навчальних матеріалів, таких як посібники, підручники та онлайн-ресурси, може становити від 5 000 до 7 000 євро, залежно від кількості працівників, яких потрібно навчати, і складності навчання.

Проект може потребує придбання або оренди обладнання та програмного забезпечення для підтримки навчання, наприклад, ноутбуків, проекторів та спеціалізованого програмного забезпечення. Вартість цих предметів може коливатися від 5 000 до 10 000 євро.

Вартість організації програм обміну між працівниками Держфінмоніторингу України та німецькими фахівцями, як-от проїзд, проживання та стипендії, може становити від 5000 до 8000 євро.

Накладні витрати, такі як управління проектом, моніторинг і оцінка, а також адміністративні витрати можуть становити від 15 000 до 20 000 євро.

Загалом, орієнтовні витрати на проект підвищення кваліфікації працівників Держфінмоніторингу України із залученням німецьких спеціалістів на півроку з бюджетом 80 тисяч євро можуть скласти від 70 до 100 тисяч євро. Для того, щоб не виходити за межі бюджету, може знадобитися визначити пріоритетність певних заходів і скоротити витрати в інших сферах.

Для проведення оцінки інформаційного забезпечення та забезпечення роботи програмними засобами працівників Держфінмоніторингу була розроблена анкета. (див. додаток Е, Ж).

В першу чергу, бажаним результатом проекту підвищення кваліфікації працівників Держфінмоніторингу України із залученням німецьких спеціалістів є поглиблення знань та навичок. Співробітники Державної служби фінансового моніторингу України отримують нові знання та навички через навчальні програми та програми обміну. Вони будуть краще підготовлені для ефективного та результативного виконання своїх обов'язків і проведення складних фінансових операцій.

Буде покращена відповідність. Співробітники краще розумітимуть міжнародні стандарти та правила, пов'язані з фінансовим моніторингом, наприклад рекомендації Групи розробки фінансових заходів (FATF). Це допоможе їм ефективніше дотримуватися цих стандартів і правил.

Відбудеться розширення співпраці. Програми обміну між співробітниками Держфінмоніторингу України та німецькими фахівцями сприятимуть тіснішій співпраці та обміну ідеями між двома країнами. Це

може призвести до кращої координації та співпраці у боротьбі з фінансовими злочинами.

Участь Державної служби фінансового моніторингу України в міжнародній навчальній програмі з німецькими фахівцями підвищить її репутацію як професійної та компетентної установи. Це може покращити його авторитет серед міжнародних організацій та урядів, сприяючи більшій співпраці та довірі.

Зрештою, бажаним результатом проекту є підвищення ефективності Державної служби фінансового моніторингу України щодо запобігання та виявлення фінансових злочинів. Завдяки вдосконаленню знань, навичок і співпраці співробітники будуть краще підготовлені для виявлення та розслідування підозрілих фінансових операцій і вжиття відповідних заходів для запобігання відмиванню грошей і фінансуванню тероризму.

Висновок до Розділу 3

Задля розширення можливостей та зменшення загроз для системи фінансового моніторингу в Україні можна впровадити Twinning у Державній службі фінансового моніторингу України.

Цілями впровадження Twinning у Державній службі фінансового моніторингу України є зміцнення режиму ПВК/ФТ в Україні, підвищення його ефективності та сприяння більшій координації та співпраці між відповідними зацікавленими сторонами.

Впровадження Twinning у Державній службі фінансового моніторингу України може стати цінним інструментом для посилення можливостей та зменшення загроз для системи фінансового моніторингу в Україні. Тісно співпрацюючи зі своїми партнерами з ЄС, Державна служба фінансового моніторингу України може отримати вигоду від розбудови потенціалу, технічної допомоги та обміну передовим досвідом і набутими уроками, що може сприяти підвищенню ефективності та прозорості її режиму ПВК/ФТ.

Був запропонован проект Light Twinning для підвищення кваліфікації робітників Держфінмоніторингу з консультуваннями та тренінгами, з бюджетом до 250 тис. євро та тривалістю до 6 місяців із залученням німецьких спеціалістів.

Він спрямований на підвищення рівня знань та навичок працівників, впровадження передового міжнародного досвіду, зміцнення співпраці між Україною та Німеччиною, підвищення ефективності Держфінмоніторингу та підвищення її репутації.

ВИСНОВКИ

Поява міжнародного фінансового моніторингу стала відповіддю на умови фінансової глобалізації. Зі зростанням взаємозв'язку фінансових ринків і зростанням важливості транскордонних потоків капіталу виникла потреба в більшій координації та співпраці між країнами для забезпечення фінансової стабільності та пом'якшення ризиків, пов'язаних із нестабільним рухом капіталу.

Існують різні форми міжнародного співробітництва, які можна використовувати для посилення фінансового моніторингу та боротьби з фінансовими злочинами. Ефективна співпраця потребує участі та співпраці урядів, міжнародних організацій, приватного сектору та технологічних новаторів. Ці форми співпраці можуть відбуватися на різних рівнях, включаючи регіональний, двосторонній та багатосторонній. Загалом, економічні та організаційні форми міжнародного співробітництва у сфері контролю над капіталом можуть допомогти сприяти фінансовій стабільності та зменшити ризики, пов'язані з транскордонними потоками капіталу. Працюючи разом, країни можуть координувати політику та регулювання, які сприяють сталому економічному зростанню та фінансовій стабільності.

Існують різні методи оцінки ефективності міжнародного співробітництва в контролі за рухом капіталу, які можуть допомогти визначити сфери, які необхідно покращити, і обґрунтувати майбутні політичні рішення. Оцінюючи вплив політики та нормативних актів, пов'язаних з контролем над капіталом, країни можуть співпрацювати для сприяння фінансовій стабільності та підтримки сталого економічного зростання.

Виокремлюють економічні, політичні, технологічні, інституційні фактори, які підкреслюють складний і взаємопов'язаний характер міжнародного співробітництва у сфері фінансового моніторингу.

Ефективна співпраця потребує взаємодії в багатьох сферах і здатності адаптуватися до нових викликів і можливостей.

Фінансовий моніторинг відіграє вирішальну роль у сприянні стабільності та цілісності як національної, так і міжнародної економіки. У сучасних умовах, коли фінансові системи стають все більш складними та взаємопов'язаними, ефективний фінансовий моніторинг важливий як ніколи.

Організація національного міжнародного проекту щодо впровадження стандартів фінансового моніторингу залучає низку зацікавлених сторін і заходів, включаючи урядові установи, міжнародні організації, фінансові установи, залучення зацікавлених сторін, обмін інформацією, моніторинг і оцінку. Ефективна координація та співпраця між цими зацікавленими сторонами мають вирішальне значення для успіху проекту.

Економічна складова організації міжнародного проекту з впровадження стандартів фінансового моніторингу передбачає визначення витрат і вигод від проекту, оцінку економічного впливу невідповідності, визначення можливостей економічного розвитку та забезпечення фінансової здійсненності та стійкості проекту в довгостроковій перспективі.

Одним із основних показників результатів впровадження стандартів фінансового моніторингу в Німеччині є рівень дотримання стандартів, встановлених міжнародними організаціями, такими як FATF та Європейський Союз. Німеччина була оцінена FATF і визнана, що вона значною мірою відповідає міжнародним стандартам щодо заходів протидії відмиванню грошей і фінансуванню тероризму.

Впровадження стандартів фінансового моніторингу також сприяло стабільності та цілісності німецької фінансової системи. Стандарти допомогли підвищити прозорість і підзвітність фінансових установ і

зменшити ризики, пов'язані з незаконними фінансовими потоками. Це підвищило довіру інвесторів та інших зацікавлених сторін до німецької фінансової системи, сприяючи її стабільності та зростанню.

Для вирішення своїх проблем фінансового моніторингу Україні необхідно виділити достатні ресурси для Держфінмоніторингу, щоб він міг ефективно виконувати свій мандат. Він також потребує зміцнення інституційної бази фінансового моніторингу та покращення координації між державними установами. Крім того, послідовне застосування нормативних актів та сприяння співпраці між фінансовими установами та Держфінмоніторингом є необхідними для забезпечення ефективного фінансового моніторингу. Нарешті, слід докласти зусиль для боротьби з корупцією та зміцнення верховенства права в Україні, що може допомогти зменшити ризики відмивання грошей та фінансування тероризму.

Тому, посилення міжнародного співробітництва в організації фінансового моніторингу в Україні має вирішальне значення для ефективної боротьби з транснаціональною фінансовою злочинністю, сприяння обміну інформацією, гармонізації стандартів, підвищення довіри та доступу до фінансування. Співпрацюючи з іншими країнами та міжнародними організаціями, Україна може підвищити ефективність своєї системи фінансового моніторингу та сприяти економічній стабільності та безпеці.

Задля розширення можливостей та зменшення загроз для системи фінансового моніторингу в Україні можна впровадити Twinning у Державній службі фінансового моніторингу України.

Цілями впровадження Twinning у Державній службі фінансового моніторингу України є зміцнення режиму ПВК/ФТ в Україні, підвищення його ефективності та сприяння більшій координації та співпраці між відповідними зацікавленими сторонами.

Впровадження Twinning у Державній службі фінансового моніторингу України може стати цінним інструментом для посилення можливостей та зменшення загроз для системи фінансового моніторингу в Україні. Тісно співпрацюючи зі своїми партнерами з ЄС, Державна служба фінансового моніторингу України може отримати вигоду від розбудови потенціалу, технічної допомоги та обміну передовим досвідом і набутими уроками, що може сприяти підвищенню ефективності та прозорості її режиму ПВК/ФТ.

Був запропонований проект Light Twinning для підвищення кваліфікації робітників Держфінмоніторингу з консультуваннями та тренінгами, з бюджетом до 250 тис. євро та тривалістю до 6 місяців із залученням німецьких спеціалістів.

Він спрямований на підвищення рівня знань та навичок працівників, впровадження передового міжнародного досвіду, зміцнення співпраці між Україною та Німеччиною, підвищення ефективності Держфінмоніторингу та підвищення її репутації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Official document ICCD/CRIC(11)/INF.3 URL:
<https://www.unccd.int/official-documents/cric-11-bonn-2013/iccdcric11inf3>
2. GEMET - GEneral Multilingual Environmental Thesaurus / GEMET URL:
<https://www.eionet.europa.eu/gemet/en/about/>
3. What is international cooperation / CINFO URL:
<https://www.cinfo.ch/en/individuals/get-informed/international-cooperation-insights/what-is-international-cooperation>
4. Pasko O., Staurskaya N., Gryaznov A., and Zakharchenko A.b/ History of International Collaboration on the Exploration and Development of the Arctic URL: <https://www.igi-global.com/chapter/history-of-international-collaboration-on-the-exploration-and-development-of-the-arctic/218603>
5. Surnina K.S., Denenberg Yu.M. / Financial Monitoring as the Key Element of the Mechanism for Ensuring Economic Security URL:
<https://ideas.repec.org/a/ers/journal/vxxiy2018ispecial2p567-575.html>
6. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 29.12.2022 № 25, ст.171 URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>
7. Vorozhbitova K. / FINANCIAL MONITORING URL:
<https://prihodko.com.ua/en/media/media/article/financial-monitoring/>
8. Клименко А. О. Організаційно-правові засади діяльності банків в системі заходів протидії легалізації доходів, здобутих злочинним шляхом: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 /Національна академія внутрішніх справ України. — К., 2004. — С 19.
<http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/973/1/Bormotova.pdf>

9. Фінансове право України: навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / Воронова Л. К. – К. : Прецедент ; Моя книга, 2007. – 448 с [Л. К. Воронова, М. П. Кучерявенко, Н. Ю. Пришва та ін.]. - К. : Правова єдність, 2009. 395 с.
10. Гаврилишин А. П. Щодо питання понятійного апарату "фінансовий моніторинг" / А. П. Гаврилишин // Організаційно-правове забезпечення діяльності контролюючих та правоохоронних органів у сфері господарювання : проблеми сьогодення і перспективи розвитку: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції. – Ірпінь: Національний університет ДПС України, 2008. – 588 с.
11. Напрями вдосконалення системи державного фінансового моніторингу. Б. Сюркало, // Електронне наукове фахове видання / "Ефективна економіка". Дніпропетровський державний аграрно економічний університет. -2013 - № 3. - С. 241-244 .
12. Довгань Ж. Індикатори та моніторинг фінансової стійкості банківської системи / Ж. Довгань // Вісник Тернопільського національного економічного університету. – 2011. – № 2. – С. 31- 41.
13. Бірюкова І. Г. Основні проблеми фінансового моніторингу у протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом / І. Г. Бірюкова // Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право). – 2012. – № 1(56). – С. 235–241.
14. Берізко В. М. Щодо питання понятійного апарату „фінансовий моніторинг” / В. М. Берізко // Право України. – 2006. – № 12. – С. 52–53.
15. Кузнєцова Н.В. Контроль, лібералізація та регулювання руху капіталів в сучасному світі. К: ”Київський університет”, 2011. - 396с.
16. How does financial globalization affect risk sharing cross border asset holdings / International Monetary Fund URL: <https://www.imf.org/en/Publications/WP/Issues/2019/05/17/How-Does->

Financial-Globalization-Affect-Risk-Sharing-Cross-Border-Asset-
Holdings-and-the-46593

17. Global corruption barometer 2019 financial sectors / Transparency international URL: <https://www.transparency.org/en/press/global-corruption-barometer-2019-financial-sectors>
18. About / FATF URL: <https://www.fatf-gafi.org/about/>
19. How technology is shaping financial monitoring / ACAMS URL: <https://www.acams.org/en/resources/articles/how-technology-is-shaping-financial-monitoring>
20. Political will to fight corruption / OECD URL: <https://www.oecd.org/corruption/ethics/Political-Will-to-Fight-Corruption.htm>
21. Capital controls / International Monetary Fund URL: <https://www.imf.org/en/Topics/capital-controls>
22. Index / WOT URL: <https://www.wto.org/index.htm>
23. About G20 / G20 URL: <https://g20.org/en/g20/Pages/home.aspx>
24. About Financial Stability Board / Financial Stability Board URL: <https://www.fsb.org/>
25. US bilateral investment treaties / US Department of State URL: <https://www.state.gov/u-s-bilateral-investment-treaties/>
26. United States Income Tax Treaties - A to Z / Internal Revenue Code URL: <https://www.irs.gov/businesses/international-businesses/united-states-income-tax-treaties-a-to-z>
27. U.S. - Korea Free Trade Agreement / The Office of the United States Trade Representative URL: <https://ustr.gov/trade-agreements/free-trade-agreements/korus-fta>
28. About International Monetary Fund URL: <https://www.imf.org/en/About>
29. About the World Bank URL: <https://www.worldbank.org/en/about>

30. About The Global Infrastructure Facility URL:
<https://www.globalinfrastructure.org/>
31. About Infrastructure Consortium for Africa URL:
<https://www.icafrica.org/en>
32. About The Global Financial Markets Association URL:
<https://www.gfma.org/about-gfma>
33. Blockchain for asset tracking and tokenization / World Economic Forum
URL: <https://www.weforum.org/projects/blockchain-for-asset-tracking-and-tokenization>
34. Artificial intelligence and machine learning in financial services market developments and financial stability implications / Financial Stability Board URL: <https://www.fsb.org/2020/10/artificial-intelligence-and-machine-learning-in-financial-services-market-developments-and-financial-stability-implications/>
35. ICC launches digital standards initiative to accelerate trade digitalization / International Chamber of Commerce URL: <https://iccwbo.org/media-wall/news-speeches/icc-launches-digital-standards-initiative-to-accelerate-trade-digitalization/>
36. Mitsilegas V., "International Cooperation in Combating Financial Crime: An Overview". Journal of Financial Crime URL:
<https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/JFC-10-2013-0053/full/html>
37. Belen M. O. G., Carlos J. G. S., "International cooperation in the fight against money laundering: the challenge of effectiveness". Journal of Money Laundering Control URL:
<https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/JMLC-08-2017-0055/full/html>
38. Bogdanova I., Broby D., "Blockchain technology for improving transparency and accountability in global financial systems: a review of

- recent trends and future prospects". Journal of Financial Crime URL:
<https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/JFC-11-2017-0098/full/html>
- 39.Сніжко О.В. Сучасні тенденції міжнародного руху капіталу: монографія / за ред. О.І. Рогача. – К.: ЦУЛ, 2019.
- 40.International Monetary Fund URL:
<https://www.imf.org/external/np/pdr/caplib/2004/eng/022504.pdf>
- 41.Investment policy and promotion assessment / The World Bank URL:
<https://www.worldbank.org/en/topic/investment-climate-and-investment-promotion/brief/investment-policy-and-promotion-assessment>
- 42.Peer reviews of competition law and policy / OECD URL:
<https://www.oecd.org/daf/competition/peer-reviews-of-competition-law-and-policy.htm>
- 43.About surveys / International Monetary Fund URL:
<https://www.imf.org/en/About/Surveys>.
- 44.Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes / OECD URL: <https://www.oecd.org/tax/transparency/>.
- 45.Surveys / Financial Stability Board URL: <https://www.fsb.org/work-of-the-fsb/surveys/>.
- 46.Investment climate survey / The World Bank URL:
<https://www.worldbank.org/en/topic/competitiveness/brief/investment-climate-survey>
- 47.Investment policy framework sustainable development / United Nations Conference on Trade and Development URL:
<https://unctad.org/topic/investment-policy-framework-sustainable-development>.
- 48.Taylor & Francis online URL:
<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/19452829.2014.927812>

49. Taylor & Francis online URL:
<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/2330443X.2018.1536447>
50. Taylor & Francis online URL:
<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01900692.2019.1689471>
51. "The Role of International Cooperation in Financial Regulation and Supervision" / International Monetary Fund URL:
<https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2018/wp18204.pdf>
52. "Political Factors Influencing Financial Regulation" / Investopedia URL:
<https://www.investopedia.com/terms/p/political-factors-influencing-financial-regulation.asp>
53. "The Impact of Technological Change on Financial Regulation" / Bank for International Settlements URL:
https://www.bis.org/publ/qtrpdf/r_qt1912g.htm
54. "The Institutional Framework for International Financial Regulation" / OECD URL: <https://www.oecd.org/finance/The-Institutional-Framework-for-International-Financial-Regulation.pdf>
55. "International Financial Regulation and Supervision: Where Next?" / Financial Stability Board URL: <https://www.fsb.org/wp-content/uploads/P270818.pdf>
56. "The Importance of Financial Monitoring in Ensuring Financial Stability" / Financial Stability Board URL:
https://www.financialstabilityboard.org/publications/r_140925b.pdf
57. "Financial Monitoring and Economic Growth" / International Monetary Fund URL:
<https://www.imf.org/en/Publications/WP/Issues/2019/06/24/Financial-Monitoring-and-Economic-Growth-47007>
58. "The Role of Financial Monitoring in the Global Economy" / Brookings Institution URL: <https://www.brookings.edu/blog/up->

front/2018/06/12/the-role-of-financial-monitoring-in-the-global-economy/

59. "The Significance of Financial Monitoring in the Fight Against Money Laundering and Terrorism Financing" / Journal of Financial Crime URL: <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/21582440211026145>
60. "Financial Action Task Force (FATF) Guidance: National Money Laundering and Terrorist Financing Risk Assessment" / FATF URL: <https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Methodsandtrends/Nationalmoneylaunderingandterroristfinancingriskassessment.html>
61. "Effective Implementation of AML/CFT Measures: Good Practices" / FATF URL: [gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/pdfs/Effective-implementation-AML-CFT-measures.pdf](https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/pdfs/Effective-implementation-AML-CFT-measures.pdf) (60)
62. "Estimating the Costs of Anti-Money Laundering Compliance" / Wolfsberg Group URL: <https://www.wolfsberg-principles.com/sites/default/files/wb/pdfs/wolfsberg-estimating-costs-of-aml-compliance-january-2018.pdf>
63. "The Economic Benefits of Strong AML/CFT Measures" / FATF URL: <https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Economic-Benefits-of-AML-CFT-Measures.pdf>
64. L. Michael "The Costs of Money Laundering and Financial Crime" URL: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/593552/EPRS_BRI\(2016\)593552_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/593552/EPRS_BRI(2016)593552_EN.pdf)
65. "The Economic Benefits of Combating Money Laundering and Terrorist Financing" / FATF URL: <https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Economic-Benefits-AML-CFT.pdf>
66. "Economic Feasibility of Combating Money Laundering and Terrorist Financing" / FATF URL: <https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Economic-Benefits-AML-CFT.pdf>

- gafi.org/media/fatf/documents/reports/Economic-Feasibility-AML-CFT.pdf
- 67.FATF Mutual Evaluation Reports / FATF URL: <https://www.fatf-gafi.org/countries/#high-risk-jurisdictions>
- 68.About BaFin / BAFIN URL: https://www.bafin.de/EN/DieBaFin/diebaфин_node_en.html
- 69.“Anti-money laundering and counter-terrorist financing measures Germany” / FATF <https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Mutualevaluations/Mer-germany-2022.html>
- 70.FATF publishes country report for Germany – BaFin receives positive assessment / BAFIN URL: https://www.bafin.de/SharedDocs/Veroeffentlichungen/EN/Fachartikel/2022/fa_bj_2209_FATF_en.html;jsessionid=AA3F3BDD0015CD32AA31D96DA2B12992.1_cid503
- 71.Державна служба фінансового моніторингу України / iu.gov.ua URL: <https://fiu.gov.ua/>
- 72.Фінансова розвідка України. 20 років розвитку та звершень: Збірка матеріалів з нагоди 20-річчя з дня створення Державної служби фінансового моніторингу України – К., 2022. – 158 с.
- 73.Постанова Кабінету Міністрів України від 13.09.2002 № 1371 «Про порядок участі центральних органів виконавчої влади у діяльності міжнародних організацій, членом яких є Україна».
- 74."Anti-Money Laundering and Counter-Terrorist Financing in Ukraine: Progress and Challenges" / Organization for Security and Co-operation in Europe URL: <https://www.osce.org/ukraine/423355?download=true>
- 75."The Struggle against Money Laundering and Terrorism Financing in Ukraine: A Need for a More Comprehensive Approach" / Kyiv School of Economics URL: <https://kse.ua/wp-content/uploads/2019/06/The->

struggle-against-money-laundering-and-terrorism-financing-in-Ukraine-1.pdf

76. "The Challenges of Money Laundering and Terrorist Financing in Ukraine: An Institutional Perspective" / Journal of Money Laundering Control URL: <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/JMLC-11-2017-0062/full/html>
77. "Ukraine: Technical Assistance Report-Report on the Assessment of Observance of Standards and Codes on Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism" / International Monetary Fund URL: <https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2019/03/25/Ukraine-Technical-Assistance-Report-Report-on-the-Assessment-of-Observance-of-Standards-and-46727>
78. "Ukraine: Country Corruption Profile" / Global Financial Integrity URL: <https://gfintegrity.org/report/ukraine-country-corruption-profile/>
79. "Ukraine: Technical Assistance Report-Financial Sector Assessment Program Follow-Up on Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism." / International Monetary Fund URL: <https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2019/05/23/Ukraine-Technical-Assistance-Report-Financial-Sector-Assessment-Program-Follow-Up-on-Anti-46816>.
80. European Commission "Twinning Manual: A Guide for Practitioners" 2020.
81. European Union Twinning Project Evaluation "Twinning in Ukraine: An Assessment of the Results and Impact".
82. European Commission "Twinning Handbook: A Practical Guide to Planning, Implementing, and Monitoring Twinning Projects".
83. European Union Twinning Program "Evaluation Report on Twinning Projects in Ukraine".

84. Інструмент інституційної розбудови TWINNING / Державна служба України з безпеки на транспорті URL: <http://dsbt.gov.ua/uk/storinka/instrument-instytucijnoyi-rozbudovy-twinning>

ДОДАТКИ

Додаток А

R.1 - assessing risk & applying risk-based approach	R.2 - national co-operation and co-ordination	R.3 - money laundering offence	R.4 - confiscation & provisional measures	R.5 - terrorist financing offence	R.6 - targeted financial sanctions – terrorism & terrorist financing
LC	LC	C	C	LC	PC
R.7 - targeted financial sanctions - proliferation	R.8 - non-profit organisations	R.9 - financial institution secrecy laws	R.10 - Customer due diligence	R.11 - Record keeping	R.12 - Politically exposed persons
PC	LC	C	LC	C	LC
R.13 - Correspondent banking	R.14 - Money or value transfer services	R.15 - New technologies	R.16 - Wire transfers	R.17 - Reliance on third parties	R.18 - Internal controls and foreign branches and subsidiaries
PC	LC	LC	C	LC	LC
R.19 - Higher-risk countries	R.20 - Reporting of suspicious transactions	R.21 - Tipping-off and confidentiality	R.22 - DNFBPs: Customer due diligence	R.23 - DNFBPs: Other measures	R.24 - Transparency & BO of legal persons
C	C	C	LC	C	PC
R.25 - Transparency & BO of legal arrangements	R.26 - Regulation and supervision of financial institutions	R.27 - Powers of supervision	R.28 - Regulation and supervision of DNFBPs	R.29 - Financial intelligence units	R.30 - Responsibilities of law enforcement and investigative authorities
LC	LC	C	LC	C	C
R.31 - Powers of law enforcement and investigative authorities	R.32 - Cash couriers	R.33 - Statistics	R.34 - Guidance and feedback	R.35 - Sanctions	R.36 - International instruments
C	C	PC	LC	LC	LC
R.37 - Mutual legal assistance	R.38 - Mutual legal assistance: freezing and confiscation	R.39 - Extradition	R.40 - Other forms of international co-operation		
C	C	C	LC		

Note: Technical compliance ratings can be either a C – compliant, LC – largely compliant, PC – partially compliant or NC – non compliant.

Додаток Б

IO.1 - Risk, policy and co-ordination	IO.2 - International co-operation	IO.3 - Supervision	IO.4 - Preventive measures	IO.5 - Legal persons and arrangements	IO.6 - Financial intelligence
Substantial	Substantial	Moderate	Moderate	Moderate	Moderate
IO.7 - ML investigation & prosecution	IO.8 - Confiscation	IO.9 - TF investigation & prosecution	IO.10 - TF preventive measures & financial sanctions	IO.11 - PF financial sanctions	
Moderate	Substantial	Substantial	Moderate	Moderate	

Note: Effectiveness ratings can be either a High- HE, Substantial- SE, Moderate- ME, or Low – LE, level of effectiveness.

Додаток В

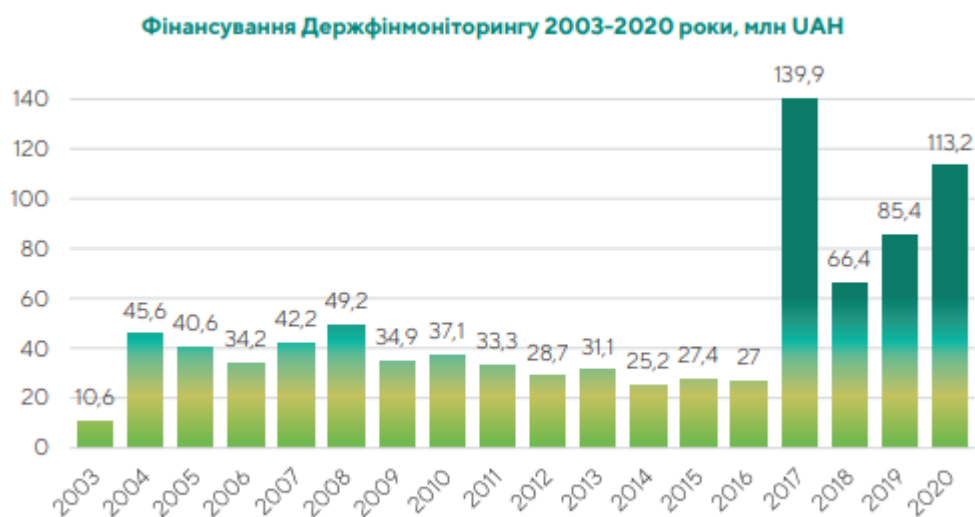

Рис. 4.3. Фінансування Держфінмоніторингу

Додаток Г

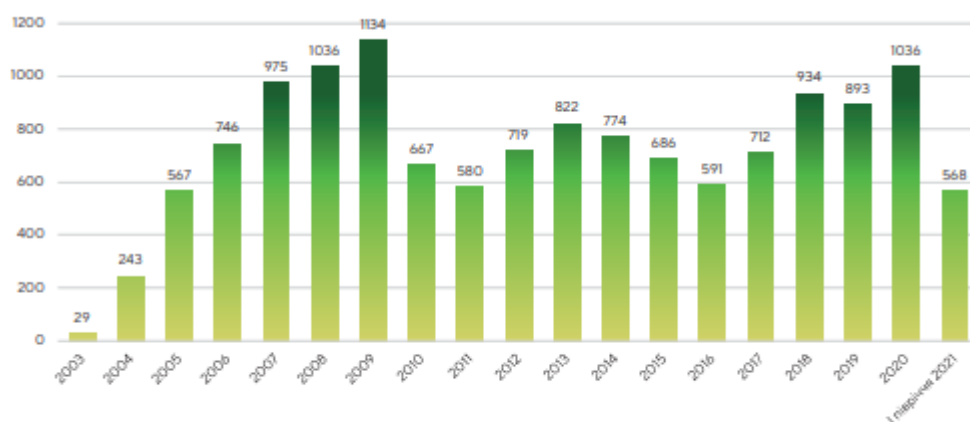

Рис. 5.7. Кількість направлених матеріалів

Додаток Д

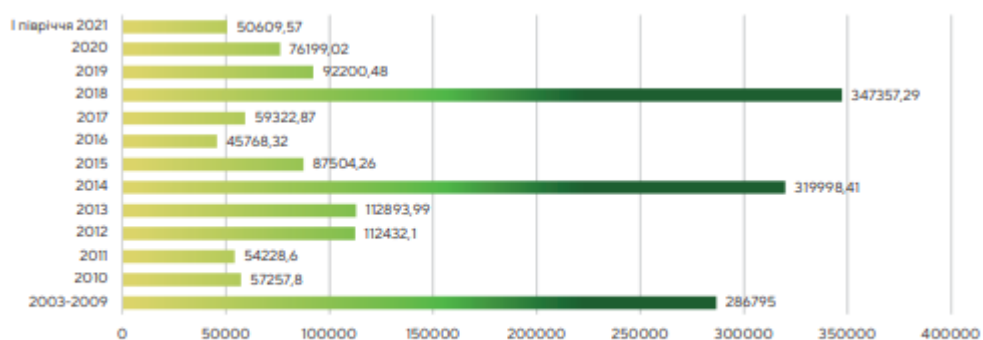

Рис. 5.8. Сума коштів в узагальнених матеріалах

Додаток Е

Пошукове питання	Гіпотеза	Джерело інформації
1. На скільки Ви забезпечені потрібною інформацією для виконання своїх обов'язків? Оцініть від 1 до 10	Виявити на скільки фахівці Держфінмоніторингу забезпечені потрібною інформацією для виконання своїх завдань.	Первинна і вторинна
2. Чи належним чином у Вас організована доступність до інформації?	Виявити чи є складнощі та труднощі отримання інформації фахівцями.	Первинна
3. Які складнощі виникають при отриманні інформації?	Визначити які перешкоди заважають фахівцями отримувати потрібну інформацію.	Первинна
4. На скільки ви задоволені якістю забезпеченої інформації? Оцініть від 1 до 10	Виявити якість інформації, що отримують фахівці.	Первинна
5. Оцініть від 1 до 10 якість отримання інформації від кожного джерела	Визначити задоволеність якістю отриманої інформації від кожного джерела.	Первинна
6. Як Ви думаєте, чому якість отриманої інформації може бути незадовільною?	Визначити, що саме впливає на якість отриманої інформації фахівцями.	Первинна
7. Що Ви робите, якщо якість отриманої інформації виявилась незадовільною?	Визначити, чи мають вплив фахівці на покращення якості майбутньої отримуваної інформації.	Первинна
8. Чи задовольняють Вас терміни отримання інформації? Оцініть від 1 до 10	Визначити задоволення строками отримання інформації фахівцями.	Первинна і вторинна
9. Оцініть від 1 до 10 терміни отримання інформації від кожного джерела	Визначити задоволеність термінами отриманої інформації від кожного джерела.	Первинна і вторинна

10. Як Ви думаєте, чому терміни отриманої інформації можуть бути довгими?	Визначити, що саме впливає на строки отримуваної інформації.	Первинна і вторинна
11. Що Ви робите, якщо терміни отриманої інформації виявилась незадовільними?	Визначити, чи мають вплив фахівці на зміну термінів майбутньої отримуваної інформації.	Первинна
12. Чи задовольняє Вас різноманітність засобів обробки інформації?	Виявити задоволеність різноманітним забезпеченням засобами обробки інформації у фахівців.	Первинна
13. Чи задовольняють Вас засоби обробки інформації?	Виявити задоволеність забезпеченням засобами обробки інформації у фахівців.	Первинна
14. Якщо Вас не задовольняють засоби обробки інформації, то як саме?	Виявити що саме формує незадоволеність засобами обробки інформації у фахівців.	Первинна
15. Якщо у Вас з'являються проблеми з засобами обробки та доступом до інформації, то як швидко їх приводять до ладу?	Виявити вплив ІТ відділу по забезпеченню програмного забезпечення на роботу фахівців.	Первинна
16. Чи користуєтесь Ви іншими засобами отримання інформації, аніж ті, що надає Держфінмоніторинг?	Визначити чи фахівці установи забезпечені усіма потрібним засобами отримання інформації.	Первинна і вторинна
17. Якими саме засобами додаткової інформації, що не надає Вам Держфінмоніторинг, Ви користуєтесь?	Виявити в яких саме джерелах отримання інформації є потреба у фахівців.	Первинна і вторинна

АНКЕТА

Доброго дня!

В якості написання кваліфікаційної роботи магістра на тему: “Міжнародне співробітництво України в сфері фінансового моніторингу”, прошу Вас виділити декілька хвилин для проходження даної анкети. Уся інформація абсолютно конфіденційна та буде використана лише для узагальнення інформації за проведеним дослідженням.

Ваша думка є надзвичайно важливою для нас!

1) На скільки Ви забезпечені потрібною інформацією для виконання своїх обов'язків? Оцініть від 1 до 10

---

2) Чи належним чином у Вас організована доступність до інформації?

А) Так

Б) Ні

В) Важко відповісти

3) Які складнощі виникають при отриманні інформації? Можна обрати декілька відповідей

А) Якість інформації

Б) Терміни отримання інформації

В) Проблеми з засобами обробки інформації

Г) Інше:

---

4) На скільки ви задоволені якістю забезпеченої інформації? Оцініть від 1 до 10.

---

5) Оцініть від 1 до 10 якість отримання інформації від кожного джерела.

Джерело	Оцінка
Фінансові установи	

Державні органи України	
Підрозділи фінансової розвідки інших держав	

б) Як Ви думаєте, чому якість отриманої інформації може бути незадовільною? Можна обрати декілька відповідей

А) Забагато роботи у працівників, що надають інформацію, що погіршує їх пильність

Б) Недостатній рівень кваліфікації працівників установ, що надають інформацію

В) Різний менталітет, що змінює сприйняття отриманої та наданої інформації

Г) Допускання помилок при перекладі запиту\відповіді

Д) Некомпетентність працівників Держфінмоніторингу, які формують запити

Е) Багато запитуваної інформації

Є) Інше:

---

7) Що Ви робите, якщо якість отриманої інформації виявилась незадовільною?

---

8) Чи задовольняють Вас терміни отримання інформації? Оцініть від 1 до 10

---

9) Оцініть від 1 до 10 терміни отримання інформації від кожного джерела.

Джерело	Оцінка
Фінансові установи	
Державні органи України	
Підрозділи фінансової розвідки інших держав	

10) Як Ви думаєте, чому терміни отриманої інформації можуть бути довгими? Можна обрати декілька відповідей

- А) Забагато роботи у працівників, що надають інформацію
- Б) Недостатній рівень кваліфікації працівників установ, що надають інформацію
- В) Різний менталітет, що змінює відношення до роботи
- Г) Невдосконаленість законодавства України
- Д) Багато запитуваної інформації
- Е) Інше:

---

11) Що Ви робите, якщо терміни отриманої інформації виявилась незадовільними?

---

12) Чи задовольняє Вас різноманітність засобів обробки інформації?

- А) Так
- Б) Ні
- В) Важко відповісти

13) Чи задовольняють Вас засоби обробки інформації?

- А) Так
- Б) Ні
- В) Важко відповісти

14) Якщо Вас не задовольняють засоби обробки інформації, то як саме? Можна обрати декілька відповідей

- А) Застарілі версії програм
- Б) Застрілі (несучасні) програми
- В) Занадто складні у використанні
- Г) Забагато програм та дій, в яких треба обов'язково працювати
- Д) Інше:

---

15) Якщо у Вас з'являються проблеми з засобами обробки та доступом до інформації, то як швидко їх приводять до ладу?

- А) Швидко (протягом півгодини)
- Б) Помірно (протягом 1-2 годин)
- В) Довго (протягом дня)
- Г) Інше:

---

16) Чи користуєтесь Ви іншими засобами отримання інформації, аніж ті, що надає Держфінмоніторинг?

- А) Так
- Б) Ні

17) Якими саме засобами додаткової інформації, що не надає Вам Держфінмоніторинг, Ви користуєтесь?

ДЯКУЄМО ДЛЯ СПІВПРАЦЮ!